

Biuletyn

KWARTALNY

**RADOMSKIEGO
TOWARZYSTWA
NAUKOWEGO**

BOŻENNA WYROZUMSKA

Dokumenty miasta Radomia

z lat 1355 – 1450

~~P. 197~~

**BIULETYN KWARTALNY
RADOMSKIEGO
TOWARZYSTWA
NAUKOWEGO**

BOŻENNA WYROZUMSKA

Dokumenty miasta Radomia

z lat 1355 – 1450

KOMITET REDAKCYJNY

Przewodniczący

Dr STEFAN WITKOWSKI

Członkowie

Mgr Aleksander Czaplicki, mgr Maria Gajewiczowa, dr Witold Hański,
mgr Helena Kisiel, mgr Longin Raszewski, mgr Leon Skowroński,
mgr inż. Teodor Zieliński.

Konsultant

Prof. dr JAN PAZDUR

Spis treści:

BOŻENNA WYROZUMSKA

Dokumenty miasta Radomia z lat 1355–1450

BOŻENA WYROZUMSKA

DOKUMENTY MIASTA RADOMIA

z lat 1355–1450.

Wiele miast polskich, zarówno większych, jak i mniejszych posiada swoje własne wydawnictwa źródłowe. Wśród dotychczas ogłoszonych drukiem możemy rozróżnić dwie koncepcje wydawnicze, którymi kierowali się autorzy. Jedni decydowali się na publikowanie wszelkich materiałów danego miasta, a więc dokumentów, wyjątków z lustracji, ksiąg sądowych, inwentarzy itp., przy czym dokumenty często podawane były w regestrach. Tego typu wydawnictwa posiadają: Biecz^{1/}, Lublin^{2/}, Sambor^{3/}. Według innej zasady wydawane były materiały takich miast, jak Kraków^{4/}, Wrocław^{5/}, Warszawa^{6/}, Wieliczka^{7/}, Nowy Targ^{8/}, Legnica^{9/}, Żywiec^{10/}, Olkusz^{11/} i inne. Autorzy tych ostatnich wydawnictw zdecydowali się na opublikowanie jednorodnego materiału źródłowego t.j. dokumentów, ale w całości nie w regestrach. Oczywiście zamieszczano dokumenty wydawane dla danego miasta oraz jego wszystkich instytucji i korporacji /szpitale, cechy, bractwa/, jak również takie, które wyszły z kancelarii miejskiej. Obydwa typy wydawnictw mają swoje zalety i wady, wydaje mi się, że odnośnie Radomia lepszą jest druga koncepcja i ona też została zastosowana.

W celu zebrania jak najpełniejszej liczby dokumentów radomskich przeprowadzona została kwerenda w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, w Archiwach Państwowych w Krakowie, w Radomiu, Lublinie oraz Archiwum Kapitulnym w Krakowie. Ogółem dokumentów dotyczących mia-

sta Radomia w granicach chronologicznych do połowy XV w. znaleziono 24 sztuki, z których 9 było już poprzednio ogłoszonych drukiem. Ze względu na to, że wydawnictwa w których były one zamieszczone są dzisiaj już trudno dostępne, zdecydowałam się na ich przedrukowanie. Z ogólnej liczby niżej publikowanych dokumentów 13 zachowało się w oryginałach, 8 w kopiach, a 3 znane są tylko ze starszych druków^{12/}. Treściowo dokumenty radomskie są bardzo różnorodne. Największa ich ilość dotyczy zwolnień celnych i to zarówno na pewnych określonych odcinkach dróg, jak i zwolnień ogólnych dotyczących terenu całego Królestwa Polskiego. Drugą grupę stanowią dokumenty informujące pośrednio lub bezpośrednio o lokacji miasta na prawie niemieckim. W tej grupie uderza brak dokumentu przenoszącego Radom z prawa polskiego na prawo średzkie, zachował się dopiero akt przeniesienia miasta z prawa średzkiego na magdeburskie. Wreszcie kilka dokumentów dotyczy spraw kościelnych.

Przy wydawaniu niniejszych dokumentów została zastosowana "Instrukcja wydawnicza dla średniowiecznych źródeł", Kraków 1925.

-
- 1/ Materiały do historii miasta Bieoza 1361 - 1632, wyd. Fr. Bujak, Kraków 1914.
 - 2/ Materiały do historii miasta Lublina 1317-1792, opracował J. Riabinin, Lublin 1938.
 - 3/ Materiały do historii miasta Sambora 1390-1795, wyd. A. Dörflerówna, Lwów 1936.
 - 4/ Codex diplomaticus Cracoviensis 1257-1506, wyd. Fr. Piekosiński, Kraków 1879-1889.
 - 5/ Breslauer-Urkundenbuch, wyd. G. Korn, Breslau 1870.

- 6/ Przywileje królewskiego miasta-stołecznego starej Warszawy 1376-1778, wyd. T. Wierzbowski, Warszawa 1913.
- 7/ Codex diplomaticus Velicensis, Lwów 1871.
- 8/ Prawa i przywileje królewskiego wolnego miasta Nowego Targu, wyd. K. Baran, Kraków 1908.
- 9/ Urkundenbuch der Stadt Liegnitz, wyd. F.W. Schirrmacher, Liegnitz 1866.
- 10/ Materiały do dziejów miasta Żywca od XV do XVIII wieku, zebrał, objaśnił i wstępem opatrzył Fr. Lenczowski, Kraków 1957.
- 11/ W. Waśkowski, Z przeszłości Olkusza /aktów dyplomatycznych 43/, Bochnia 1891.
- 12/ Są to dokumenty nr: 12,14, których wydawcy ks. J. Gacki w pracy Nowy Radom i jego fara do 1500 r., a ks. J. Wiśniewski w Dekanacie radomskim, nie podali skąd zaczerpnęli teksty publikowanych dokumentów.

Kraków, 8 lipca 1355 r.

Kazimierz król polski zwalnia Myśletę mieszczanina radomskiego od wszelkich opłat uiszczanych od 2 łanów uprawianych w Dzierzkowie oraz nadaje mu na własność parcelę w Radomiu, na której ów Myśletę zamieszkuje.

Or. nieznaną

Kop. Warszawa, AGAD, Metryka Koronna, ks. 62, s. 39-40 wg. transumptu króla Zygmunta z daty: Łuków, 6 maja 1540 r.

Reg. Matr.Sum. IV, suppl. nr 190.

In nomine Domini amen. Cuncta, que aguntur in tempore, ne simul lahorantur cum lapsu temporis, solent testium presidio scriptureque amiculo roborari. Ideoque noverit tam presens etas, quam futura, quod nos Casimirus Dei gracia rex Polonie necnon terrarum Cracovie, Sandomire, Si-radie, Lancicie, Culavie Pomoranieque dominus et heres considerata probitate nostri fidelis Mis-lante, civis Radomiensis, et fidelibus meritis ac obsequiis diversis nobis exhibitis et imposte-rum Domino auxiliante exhibendis, volentes itaque beneficio beneficiis regalibus obviare et preser-tim, ut ceteri bone indolis ipsius exemplo ad si-milia / propensius annuentur, duos mansos in villa Dzierzskow¹ ante Radom sita, quos idem Myslantha nunc colit, ab omnibus et singulis solu-cionibus temporibus perpetuis absolvimus et li-beramus et eosdem mansos duos exnunc liberos cum omnibus et singulis pertinenciis ad ipsos in suis circumferenciis quomodolibet spectantibus et unam aream in ipsa civitate Radomiensi, in qua pronunc moratur, eidem Mislanthe et suis legitimis suc-cessoribus damus, conferimus et donamus perpetuo

tenendos, habendos, possidendos, vendendos et commutandos ac pro sua suorumque successorum voluntate libere convertendos. Nichilominus spe-cialiter exprimimus statuentes, quod memoratus Mislyanta et sui posteri ratione dicte aree om-nia iura civilia et omnes soluciones communita-tis dicte civitatis Radomiensis tangentes per-petuo adimplere et persolvere sine omni contra-diccione sint astricti. Ut autem hec nostra do-nacio et inviolabilis ac ab omnibus oppresioni-bus perpetuis temporis soluta permaneat, pre-sens privilegium sigillorum nostrorum subappen-sione communitum sepedicto Mislanthe, civi nostro Radomiensi, et eius legitimis successoribus da-re fecimus in robur et testimonium perpetue fir-mitatis. Actum Cracovie, proxima feria quarta post octavam bb. Petri et Pauli apostolorum sub anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesi-mo quinto, presentibus his nobilibus nostris: Pelka² vexillifero, Pelka³ subagazone Cra-coviensibus, Dobeslao⁴ succamerario, Clemente⁵ subdapifero Sandomiriensibus, Petro de Mesybor⁶ et Jarossio de Mliny⁷ heradibus ac aliis plu-ribus fidedignis. Datum per manus domini Zbignei⁸ cancellarii nostri Cracoviensis.

-
- 1/ Dzierzków, wieś przyległa od wschodu do miasta Radomia
 - 2/ Pełka Zabr herbu Lubowla, chorąży krakowski w l. 1351-61. Mon.Kaz. W.I, s. 295
 - 3/ Pełka herbu Lubowla, podkoniuszy krakowski występuje w l. 1355-60. Mon. Kaz.W.I, s. 297
 - 4/ Dobiesław, podkomorzy sandomierski występuje w l. 1350-5 Mon. Kaz.W. I, s. 295
 - 5/ Klemens z Chorselowa herbu Lis, podstoli sandomierski w l. 1348-63 Mon.Kaz.W. I, s. 296

- 6/ Piotr z Międzyboru nie jest skądinąd znany
 7/ Jarosz z Młynów nie jest skądinąd znany
 8/ Zbigniew ze Szczyrzyca prepozyt, dziekan, w
 l. 1328-50 kanclerz krakowski. Mon.Kaz.W. I,
 s. 310.

2.

Sandomierz, 20 sierpnia 1357r

Kazimierz król polski nadaje Pawłowi Płońskiemu, mieszczaninowi radomskiemu 2 łany wolne we wsi królewskiej Dzierzków, położonej koło Radomia.

Or. nieznany

Kop. nieznana.

Druk: Gaekki J., Nowy Radom i jego fara do 1500 r, Pam. rel.-mor. t. XXXI, r. 1856, s. 495-6 w przekładzie polskim.

Wiśniewski J., Dekanat radomski. Monumenta dioecesis Sandomiriensis, pars secunda s. 18-19. Radom 1911.

In nomine Domini amen. Noverint universi praesentium noticiam habituri, quod^a nos Casimirus Dei gratia rex Poloniae necnon terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lancioiae, Culaviae Pomeranieque dominus et haeres consideratis et inspectis fidelibus servitiis, quae nobis discretus vir et providus Paulus dictus Płonski, civis noster Radomiensis, multipliciter exhibuit et constanter impendit, ut merita gratiarum vicissitudinibus repensentur, eidem Paulo et per eum suis veris haeredibus et successoribus legitimis duos mansos liberos ab omni censu et exactione nostra regali in villa Dzierzków¹ nuncupata, sita ante civitatem Radomiensem, cum omnibus utilitatibus, censibus et solutionibus ad eosdem mansos pertinentibus, qui nunc ibi sunt vel per eiusdem providentiam, poterunt esse in futuro, damos, conferimus, tradimus et donavimus haereditarie in perpetuum tenendos, habendos, donandos, vendendos, commutandos ac possidendos pro sua et suorum posterorum voluntate convertendos.

In horum igitur omnium testimonium et evidentiam plenioram praesentes dari fecimus^b nostri sigilli^c munimine^c roborari. Actum et datum Sandomiriae die dominica infra octavas Assumptionis Mariae Virginis Gloriosae anno Domini millesimo tracentesimo quinquagesimo septimo. Praesentibus his testibus: Ninot² castellano Radomiensi, Sethegio³ castellano Rospiriensi^d, Jacobo⁴ iudice Sandomiriensi, Nicolao⁵ praeposito Vislicensi, Preclao⁶ subagazone Poznaniensi, Joanne Pakolski⁷ ac aliis multis fide dignis. Scriptum et datum per manus Prebislai⁸ praepositi ecclesiae Sandomiriensis.

a/ quia druk W. b/ tak zamiast se ... druk W.

c/ tak prawdopodobnie zamiast communiri druk W.

d/ Bethegio mylnie druk W.

1/ Zob. nr 1 przyp. 1.

2/ Ninota kasztelan radomski w l. 1355-62. Mon. Kaz. W. I, s. 294

3/ Sieciej kasztelan rozpierski występuje w r. 1354. Mon. Kaz. W. I, s. 304

4/ Jakub sędzia sandomierski występuje w l. 1352-53. Kod. dypl. Małop. III, s. 82-88

5/ Mikołaj prepozyt wiślicki występuje w l. 1357-59. Kod. kat. krak. I, s. 245-272.

6/ Przeclaw podkońiwszy poznański występuje w r. 1360. Mon. Kaz. W. I s. 301.

7/ Skadinaq nieznany

8/ Przybyslaw był notariuszem dworu w l. 1335-62, jako prepozyt sandomieński poświadczony w r. 1359 Mon. Kaz. W. I, s. 310; Kod. dypl. Wpol. III, s. 128.

Lublin, 22 stycznia 1340-60/r

Kazimierz Wielki król polski sprzedaje Konradowi z Warszawy wójtowstwo radomskie za 300 grzywien oraz określa jego prawa i obowiązki.

Or. nieznany

Kop. Warszawa, AGAD, Metryka koronna t. 21, k.321-321 v. Transumpt króla Aleksandra Jagiellończyka z daty: Lublin, październik 1505r.

Druk: 1. Gacki J., Nowy Radom, s. 411-412 wg. transumtu króla Aleksandra oblatowanego w Księgach grodzkich radomskich 62, fol. 875, w tłumaczeniu polskim.

2. Kod. dypl. małop. III, nr 967, s. 386.

Uwaga: Dokument ten wydawca Kodeksu małopolskiego, Fr. Piekosiński uznał za falsyfikat. Posiadał on błędną kopię, w której dzień wystawienia był określony jako 11 XI 1370r. a więc już po śmierci wystawcy, Kazimierza Wielkiego. Transumpt tego dokumentu dokonany przez Aleksandra Jagiellończyka w r. 1505, znany jest z Metryki Koronnej i jako dzień wystawienia podaje 22 I, data zaś roczna, pisana cyframi arabskimi, jest zamazana i wygląda tak, jakby sam pisarz nie będąc pewny odczytu celowo ją zamazał. Świadcowie dokumentu są wiarygodni i przypadają na lata 1340-1360, por. B. Wyrozumska, Przywileje lokacyjne Radom. Szkice z dziejów miasta. Warszawa 1961, s. 97-8.

In nomine Domini amen. Vere dignum et honestum est, ut, quod principum fieri decrevit auctoritas, ratum et ir retractabile debet perpe-

tuo observari. Igitur noverit tam presens etas, quam futura, quod nos Kazimirus Dei gracia rex Polonie, ob quasdam necessitates, nobis et Regno nostro plerumque occurrentes, advocaciam in civitate nostra Radomiensi, cum omni iure et dominio spectantibus ad ipsam ab antiquo viro provide et honesto Conrado de Varschouia^{1/} pro tricentis marcis grossorum Pragensium vendidimus et resignavimus sibi et suis veris heredibus et successoribus legitimis perpetuo et irrevocabiliter tenendum, habendum, vendendum, commutandum, ac possidendum, pro sua et suorum posterorum voluntate convertendum, hos redditus expresse eidem advocacie adicientes, videlicet tres villas ante ipsam civitatem Radomiensem sitas: Golabyow^{2/}, Dirskow^{3/} et Vola^{4/} cum omni iure et dominio earum, quas ipse advocatus et sui posteri iure advocacie possidebunt, sextum denarium census, prout de mansis civitatis recipiendum, que quidem ville eodem iure, quo civitas predicta est locata, frui debent et gaudere. Damus eciam predicto advocato et sue posteritati sex mansos liberos, molendinum, quod nunc est in villa Vola et alia molendina cum piscinis, quotquot construere poterit in futuro intra limites civitatis memorate, aream liberam cum domo, balneum, camoras omnes pannorum et institorum, bancas piscium, sutorum atque salis, medietatem maccolorum carnificum et mensarum panum alias medietates maccolorum et mensarum panum pro nobis reservantes, mactatorium, quod cuthlow appellatur, cum mellificiis et borra cum venacione avium et ferrarum necnon vectura lignorum intra limites civitatis predictae ac universis utilitatibus, quas facere et excogitare poterit pro sua utilitate, iure, quo eadem civitas est locata, permittente. Que omnia debent esse libera et ab omni solutione penitus absoluta. Volumus eciam et nullus palatinorum, castellanorum et quorumlibet iudicum nostri Regni cives memorate civitatis pro quacumque causa seu causis magnis et parvis, puta furti, sanguinis, homicidii, incendii, membrorum

mutilacionis et aliis universis debet iudicare, nisi advocatus memoratus et sui successores, advocatus eciam et sui succedanei coram predictis palatino, castellano, iudice, qui pro tempore fuerint, nullatenus respondebunt, nisi tantum coram nobis, dum per literam nostro sigillo munitam evocati fuerint, tunc de se querulantibus iure suo Theutonico respondere teneantur. Insuper damus eidem advocato et suis heredibus sextum mansum, sive de mansis sextum denarium censualem. Iudicabit quoque idem advocatus omnes causas tam magnas, quam parvas, de quibus tercium denarium habebit, duobus pro nobis reservatis. Ceterum volumus et statuimus, quod advocatus^a provincialis, qui lanthwoyt dicitur, iudicio non plus, nisi tribus vicibus in anno, prout moris et consuetudinis est, presidet. Preterea idem advocatus et sui successores ad quamlibet expeditionem generalem cum uno homine galeato et alio cum sagittis nobis et nostris successoribus servire teneantur. In quorum omnium testimonium et evidenciam plenioris presentis dari fecimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum in Lublin die sancti Vincencii anno Domini 13.^{b/} Presentibus his testibus: Hermano^{5/} Cuiaviensi, Floriano^{6/} Lanciensi, cancellariis, Ninotia^{7/} castellano Radomiensi, Setegio^{8/} castellano Spicimiriensi, Petro Cosczyelecz^{9/} subagazone Sandomiriensi, Vizga de Iankowycz^{10/} et aliis multis fidedignis. Datum per manus domini Hermanni cancellarii prenotati, scriptum autem per notarium curie nostre Pribislaum^{11/} prepositum^a ecclesie sancti Georgii apud Gneznam.

a/ brak rpis b/ dwie ostatnie cyfry nieczytelne

1/ Skądinąd nieznany

2/ Gołębiów wieś w pow. radomskim

- 3/ Zob. nr 1 przyp.¹.
- 4/ Wola Gołębiowska wieś w pow. radomskim
- 5/ Herman kanclerz kujawski w l. 1343-1358. Mon. Kaz. W. I, s. 303
- 6/ Florian z Mokrska Nagodzie kanclerz łęczycki występuje w l. 1342-66. Mon. Kaz. W.I, s.304
- 7/ Ninota kasztelan radomski w l. 1355-62. Mon. Kaz.W.I, s. 294
- 8/ Kasztelan spycymirski Sieciej nie jest znany. W l. 1352-54 występuje kasztelan rozpierski tego imienia. Być może zmiana ta jest omyłką kopisty. Mon. Kaz. W.I, s. 304.
- 9/ W l. 1351-54 występuje Pełka z Kościelca podkoniuszy sandomierski. Prawdopodobnie zamiana imienia Pełka na Piotr jest omyłką kopisty. Mon. Kaz.W.I, s. 297. Boniecki A., Herbarz Polski t. XI, s. 252.
- 10/ Skądinąd nieznany.
- 11/ Przybysław był notariuszem dworu w l. 1335-62, proboszczem kościoła św. Jerzego pod Gnieznem od 1347 r. Maurer R., Urzędnicy kancelaryjni od najdawniejszych czasów, s. 134 Mon. Kaz.W. I, s. 310.

4.

Radom, 1 stycznia 1364 r.

Kazimierz król polski przenosi miasto Radom z prawa średzkiego na magdeburskie.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3375. Pergamin 35,8x21,1+5,8 cm. Dziurki po sznurzo od jednej pieczęci. Na odwrociu streszczenia i noty XV-XIXw.

Kop. Radom, Arch. Państw. Akta Komisji woj. sandomierskiego dotyczące się przywilejów m. Radomia nr 13.

Druk: Kodeks dyplomatyczny małopolski, t.III nr 768, s. 171.

In nomine Domini amen. Quod magnifica regum decrevit fieri auctoritas, ratum atque stabile debeat perpetuo permanere. Proinde nos Kazimirus Dei gracia rex Polonie ac terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomoranie Russieque dominus et heres, noti//cie universorum, tam presencium, quam futurorum presentibus declaramus, quod consideratis et inspectis fidelibus serviciis, nobis per nostros fideles cives // Radomienses multipliciter impensis et adhuc dante Domino in futurum impendendis, horum igitur intuitu ipsis volentes gratiam facere specialem, exnunc dictam civitatem nostram Radomiensem de iure Sredensi alias inibi observato in ius Maydburgense transferimus ibidem perpetuo duraturum, removens in dicta civitate nostra Radomiensi omnia iura Sredensia, modos et consuetudines universas, que ipsum ius Maydburgense sepiissime perturbare consueverunt. Eximimus insuper et perpetuo liberamus omnes et singulos cives et incolas predictae nostre civitatis Radomiensis ab omnibus iuribus, iurisdictionibus, po-

testatibus citacionibusque omnium castellanorum, palatinorum, iudicum, subiudicum regni nostri et ministerialium ipsorum, ita quod coram ipsis vel eorum aliquo pro quibuscumque causis, tam magnis, quam parvis, puta furti, sanguinis, homicidii, incendii, membrorum mutilacionibus et aliis quibuscumque citati minime respondere aut aliquas penas solvere tenebuntur, sed tantum cives et incole civitatis prefate Radomiensis coram suo advocato, qui pro tempore, advocatus vero coram nobis aut iudicio nostro generali, dum tamen per litteram sigillo nostro munitam evocatus fuerit, tunc de se querulantibus suo nichilominus iure Maydburgensi, respondebunt. In causis autem criminalibus et capitalibus superius expressis, advocato cum consulibus et scabinis iudicandi, sentenciandi, condemnandi et puniendi plenam et omnimodam concedimus potestatem, forma tamen iuris predicti Maydburgensis in omnibus suis punctis et articulis plenius observata. In quorum omnium testimonium ad evidenciam pleniorum sigillum nostrum presentibus est appensum. Actum in Radom in octava Nativitatis Domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, Presentibus Andrea^{1/} palatino Cracoviensi, Zawisza^{2/} Sandecensi, Clemente^{3/} Radomiensi, Pelca^{4/} Zawichostensi castellanis, Pelca^{5/} iudice Sandomiriensi, Bodzatha^{6/} procuratore generali et aliis multis fidedignis. Datum per manus venerabilis viri domini Johannis^{7/}, cancellarii nostri Cracoviensis, scriptum autem per Jacobum dr Ossowa^{8/}, notarium aule nostre regie maiestatis.

1/ Andrzej z Tęczyna wojewoda krakowski w l. 1363-67. Mon. Kaz. W. I, s. 293

2/ Zawisza z Kowala kasztelan sądecki w l. 1354-66 Mon. Kaz. W.I, s. 294.

- 3/ Klemens kasztelan radomski w l. 1363-82. Mon. Kaz. W. I, s. 294.
- 4/ Pelka kasztelan zawichojski w l. 1364-70. Mon. Kaz. W.I, s. 295.
- 5/ Pelka sędzią sandomierski w l. 1362-86. Mon. Kaz. W.II, s. 313. Kod. dypl. małop. III, s. 152-369.
- 6/ Bodzęta wielkorządca krakowski w l. 1350-82, późniejszy arcybiskup gnieźnieński w l. 1382-88. PSB II s. 182-3.
- 7/ Jan Suchywilk ze Strzeleco, doktor dekretów, kancelarz krakowski w l. 1357-73. Mon. Kaz. W.I, s. 310
- 8/ Jakub z Ossowy notariusz dworu królewskiego w l. 1363-69. Mon.Kaz. W.I, s. 311.

5.

Radom, 26 grudnia 1387 r.

Władysław Jagiełło król polski nadaje
Mikołajowi Arynknecht mieszczaninowi radomskie-
mu wolne role położone koło Radomia.

Or. nieznanym.

Kop. Sandomierz, Biblioteka Seminarium Duchow-
nego, rps G. 953, transumpt Mikołaja Po-
pławskiego biskupa Kurlandzkiego z daty:
Warszawa, 10 grudnia 1691 k. 2v-3v, wg. eks-
traktu z akt grodzkich radomskich z daty:
24 luty 1548.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei
memoriam. Vladislaus Dei gratia rex Poloniae,
Lithvaniae princeps supremus et haeres Russiae
notificamus tenore praesentium praesentibus et
futuris, quibus expedit, universis, quod atten-
te consideratis multiplicibus fidelitatum meri-
tis fidelis nostri Nicolai Arinknecht civis Ra-
domiensis, quibus maiestati nostrae hactenus com-
placere meruit et in futurum continuo fidelita-
tis studio poterit abundantius complacere, volen-
tes ipsum specialibus gratiae nostrae beneficiis
praevenire praedicto Nicolao Arynknecht et suis
haeredibus ac successoribus legitimis agros li-
beros cum rubetis prope Radom civitatem iacentes
et de novo in rubetis extirpandos incipiendo a
longo ponte ad magnam viam in Ianiszow^{1/} de ci-
vitate curren/tem/ ad longitudinem ad Kopaczow^{2/}
et cum mericis et penes Kopaczow a magna via us-
que ad viam de Ianiszow ad molendinum et ad pis-
cinam nostram regalem currentem, et molendino et
piscina cum omnibus paludibus usque ad fluvium
dictum Mleczna^{3/} contra et ad longum pontem cum
omnibus eorundem agrorum extirpatorum et extir-
pandorum utilitatibus, fructibus, proventibus

et aliis obventionibus universis, quibus cumque
censeantur nominibus damus conferimus et condo-
namus donatione perpetua et irrevocabili perpe-
tuis temporibus affuturis per praefatum Nicolaum
Arynknecht et eius haeredes et successores
legitimos tenendos, habendos, utifruendos,
donandos, vendendos, obligandos, commutandos
et perpetue possidendos ac in usus suos et
haeredum suorum ac successorum suorum legiti-
morum beneplacitos convertendos, prout sibi
Nicolao Arinknecht et suis haeredibus ac succes-
soribus melius et utilius videbitur expedire
pro suo et eorundem beneplacito voluntateque.
Insuper supradictum Nicolaum Arynknecht, eius
haeredes ac successores legitimos ab omnibus et
singulis dationibus, exactionibus, contributio-
nibus, vecturis, angariis, et praeangariis, ex-
peditionibus ac aliis quibusvis solutionibus ac
laboribus universis, quibuscumque nominibus cen-
seantur, nobis praetextu dictorum /agrorum/^a
exsolvendis et faciendis absolvimus et perpetuo
liberamus. Dumtaxat ex eisdem agris et haeredi-
tate mediam sexagenam census monetae currentis
annis perpetuis ipse Nicolaus Arinknecht et sui
haeredes ac successores legitimi nobis /et/^a
nostris successoribus solvere sunt astricti, quem
censum apud advocatum nostrae civitatis Radomi-
ensis reponere tenebuntur. Deinde praedictum Nico-
laum Arinknecht et suos haeredes legitimosque
successores de praetactis agris et haereditate
ab omnibus iudiciis regni nostri, citationibus
et terminis liberamus excepto advocato nostrae
civitatis Radomiensis coram quo cuilibet perso-
na legitime intervenienti citatus parere debet
et respondere omni contradictione propulsa. Cae-
terum, cum praedictus Nicolaus Arinknecht et sui
haeredes ac successores legitimi per nos, seu
per nostros officiales civitatis nostrae Rado-
miensis ad ostendendum praesens munimentum pone-
re et ostendere sint astricti, seu fuerint, ex-

tunc ab eodem non plus, quam sex grossi notario nostro, aut nostris officialibus reponere tenebuntur. Harum quibus litterarum testimonio sigillum nostrum est appensum. Actum in Radom, ipso die beati Stephani prothomartyris anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, praesentibus his: Spithone^{4/} pallatino Cracoviensi, Cristino^{5/} castellano Sandecensi, Spithone Peregrino^{6/} Sandomiriensi succamerario, Creslao^{7/} subindice Cracoviensi et Spithone^{8/} subpincerna Sandomiriensi ac aliis quamplurimis nostris fidelibus fidedignis. Datum per manus venerabilis Zaclicae^{b9/} /Sandomiriensis/a/ praepositi, aulae nostrae cancellarii, fidelis dilecti.

a/ brak rpis b/ Italicae rpis

- 1/ Janiszów wieś w pow. radomskim.
- 2/ Prawdopodobnie dzisiejszy Kaptur k. Radomia nad rzeką Mleczną. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego t. IX, s. 405, Warszawa 1888
- 3/ Mleczna - rzeka przepływająca przez Radom, prawobrzeżny dopływ Radomki.
- 4/ Spytek z Melsztyna był wojewodą krakowskim w l. 1381-99. Fedorowicz, Dostojnicy i urzędnicy s. 25-6.
- 5/ Krystyn z Koziegłów był kasztelanem sądeckim w l. 1386-1417. Fedorowicz, s. 40-41.
- 6/ Peregrinus podkomorzy sandomierski występuje w l. 1398-1400. Fedorowicz, o.c., s. 193
- 7/ Krzesław z Wywły podsądek ziemski krakowski występuje w l. 1385-1390. Fedorowicz, o.c., s. 65.

- 8/ Spytek Koleczek z Zakrzowa był podczaszym sandomierskim w l. 1387-1399. Fedorowicz, o.c., s. 204.
- 9/ Zaklika z Mydlnik herbu Topór prepozyt sandomierski, kanclerz króla i królowej, późniejszy starosta kujawski występuje w l. 1386-1408. Fedorowicz, o.c., s. 230. Maurer, Urzędnicy kancelaryjni od najdawniejszych czasów, s. 6-8. Kod. dypl. małop. IV, s. 3-54.

Lublin, 7 stycznia 1388 r.

Władysław Jagiello król polski pozwala mieszczanom radomskim wybudować łaźnię poza murami miasta.

Or. nieznan

Kop. Warszawa, AGAD, Metryka koronna, ks. 17, k. 267-267 v. wg transumptu króla Aleksandra z daty: Kraków, 18 stycznia 1502 r.

Reg. Matr. Sum. III, Suppl. nr 57

Druk: Rzyszczewski i Muczkowski, Kodeks Polski I nr 140, s. 255, wg. kopii.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Wladislaus Dei gracia rex Polonie Lithvanieque princeps supremus et heres Russie etc. notificamus, quibus expedit universis, presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quod grata consideratione prehabita ad multiplicia fidelitatum servicia et sincere fidei constanciam, quibus cives et incole civitatis nostre Radomiensis, nostri fideles dilecti, maiestatem nostram operosa sollicitudine sunt hactenus venerati et in futurum adhaucto fidelitatis studio se nobis ad obsequendum poterint continuo reddere promptiores, quorum intuitu, cupientes ipsos specialium graciaram prosequi favoribus volentesque, ut iidem cives et incole civitatis nostre Radomiensis predictae sub nostro felici regimine per munificencie nostre larga donaria in ipsorum preventibus uberius sentiant incrementum, eisdem civibus et incolis Radomiensibus damus et conferimus plenam et omnimodam facultatem balneum extra muros ipsius civitati nostre Radomiensis, in loco congruo et placito, construendi et locandi pro ipsorum et successorum suorum usibus, fruc-

tibus et utilitatibus per ipsos et eosdem tenendi, habendi et possidendi perpetuis temporibus affuturis. Harum quas appensione sigilli nostri roborari fecimus, testimonio litterarum. Datum in Lublin in crastino Epiphanie Domini anno eiusdem millesimo 388. Presentibus Cristino de Cozyeglow^{1/} castellano^{2/} Sandocensi, Spithkong^{3/} subpincerna Sandomiriensi, Nicolao de Ossow^{4/}, Petro de Cozlow^{5/}, Alberto de Wamberkow^{6/} et Martino Ruph^{7/} de Tuchowo ac aliis multis nostris fidelibus fidedignis, per manus venerabilis Zaklicze^{7/} prepositi Sandomiriensis, aule nostre cancellarii, fidelis dilecti.

a/ canonico mylnie-rpis.

1/ Zob. nr 5 przyp. 5

2/ Zob. nr 5 przyp. 8 w l. 1387-99. Fedorowicz, o.o., s. 204. Kod. dypl. małop. IV, s. 13-33.

3/ Mikołaj z Ossowej występuje w l. 1377-84. Kod. kat. krak. II s. 67, Kod. mog. s. 80.

4/ Piotr z Kozłowa występuje w l. 1409-16. Kod. dypl. małop. IV, s. 119-158. Arch. Kom. Pr. X nr 3169

5/ Wojciech z Waworkowa późniejszy chorąży krakowski i sędzia sandomierski występuje w l. 1387-1409. Fedorowicz, o.o., s. 195. Kod. dypl. małop. IV s. 15-118.

6/ Marcin Rup z Tucholowa występuje w l. 1387 - 1409. Kuraś S., Zbiór dokumentów małopolskich Kod. mog. s. 80-83. SPPP II nr 1063.

7/ Zob. nr 5 przyp. 9.

7.

Radom, 28 XII /1391/r

Władysław Jagiello król polski uwalnia mieszczan radomskich od płacenia celi w Ryczywole, Stężycy, Kazimierzu i Opatowie.

Or. nieznaną

- Kop. 1. Warszawa, AGAD, nr 3553. Transumpt Kazimierza Jagiellończyka z daty: Sandomierz 7 stycznia 1458 r.
2. Radom, Arch. Państw. Akta Komisji województwa sandomierskiego dotyczące się przywilejów m. Radomia nr 23.

Wladislaus Dei gracia rex Polonie Litwanique princeps supremus et heres Russie etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis, presentes litteras inspecturis, quod volantes cives ac omnes et singulos incolas civitatis nostre Radomiensis, nostros fideles dilectos, circa iura et consuetudines universas, quibus /tempore/ domini Kazimiri, olim Polonie regis illustris, predecessoris nostri, fruebantur et gaudebant, conservare, ipsos a solutione theloneorum^{b/}, quibuscumque nominibus censeantur, videlicet in /Ry/cziwole^{1/}, in Stanzioza^{2/}, in Kazimiria^{3/}, in Magna Opatow^{4/}, absolvimus ...^{d/} et perpetuo liberamus, qui in eisdem locis et vicis a solutione omnium nostrorum theloneorum tempore dicti domini Kazimiri, nostri predecessoris, prout ita plenarie recepimus, fuerunt et sunt penitus ...^{d/} soliti. Quare vobis^{e/} gracia nostre sub obtentu, quatenus dictos cives et incolas nostros Radomienses cum eorum /mercibus et/ rebus universis, cuiuscumque generis aut speciei extiterint, per loca vestra sine requisicione et exsolutione thelonei ...^{f/}

liberos et solutos ac absque solutione dicti thelonei, quocienscumque eosdem transire^{g/} aliud in premissis facere non ausuri, prout gravem indignacionem nostram cupitis ...^{h/}. In quorum testimonium sigillum nostrum appensum est testimonio litterarum. Datum in Radomy ipso die sanctorum Innocentium anno Domini millesimo /trecentesimo nonagesimo primo/

a/ brak rpis. b/ wytarte na zgięciu, lekoja niey pewna, c/ dziurka rpis., d/ wytarte na zgięciu jedno słowo, e/ nieczytelne półtora wiersza z powodu użycia reagensu, f/ nieczytelne 3,5 cm z powodu użycia reagensu, g/ nieczytelne, 8 cm z powodu użycia reagensu, h/ evitare lub anulare 1 3 cm nieczytelne z powodu użycia reagensu, i/ 4 cm nieczytelne, na lewym marginesie ręką XVII w. dopisano 1391.

- 1/ Ryczywół miasto obecnie w woj. kieleckim, pow. kosięniokim
- 2/ Stężyca miasto obecnie w woj. warszawskim, pow. Ryki
- 3/ Opatów obecnie miasto pow. w woj. kieleckim
- 4/ Kazimierz Dolny obecnie miasto pow. w woj. kieleckim

8.

Opoczno, 28 lipca 1409 r.

Władysław Jagiełło król polski uwalnia miasto Radom od podwód z wyjątkiem jeśliby były one potrzebne samemu królowi lub królowej.

Or. nieznan

Kop. Warszawa, AGAD, nr 3638. Transumpt króla Aleksandra z daty: Opoczno, 21 stycznia 1502 r.

Reg. 1. Matr. Sum. III, Suppl. nr 79
2. Matr. Sum. IV, Suppl. nr 477

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ad hoc etenim regis p/re/sidio^a gloriosi principatus solium assumpsimus ad hoc regni recepimus dyadema, ut subiectus nobis populus nostro felici affultus regimine in pacis dulcedine conquiescat, ab omni oppressionum gravamine iugiter libere/tu/r^a. Proinde nos Wladislaus Dei gracia rex Polonie ne non Cracovie, Sandomirie, Siradie, Cvyavie, Lancicie Lytwanieque princeps supremus, Pomerenie dominus et heres Russie etc. significamus tenore/re^a presencium, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, quibus expedit universis, quia consideratis et in animo revolutis multiplicibus oppressionibus, gravaminibus laboribus et iacturis civibus et incolis civitatum Regni nostri ex frequentia vectigalium, ducturarum et equitaturarum, que podwody dicuntur et alias quibuscunque nominibus nuncupentur, imminentibus digna et salubri animadversione eadem vectigalia, ducturas et equitaturas ut premittitur, podwody dictas, merito decrevimus abolendas, ut cives et incole civitatum Regni et dominiorum nostrorum a gravaminibus

ipsarum respirare valeant et Creatoris nostri clemenciam pro nobis, consorte et prole nostris carissimis liberius exorare. Et ut civitas et opidum nostrum Radom hac plenitudine gratiarum nostrarum utifruatur et letetur, cives et incolas eiusdem civitatis et opidi nostri Radom ab omnibus vectigalium, ducturarum, equitaturarum, que podwody dicuntur, oppressionibus et gravaminibus excipimus, absolvimus et tenore presencium perpetuo liberamus, decernentes et constanti firmitate statuantes, quod amodo ab eisdem civibus et incolis civitatis predictae Radom equi pro vectigalibus, ducturis, equitaturis, podwody dictis, tam pro curribus, quam pro nunciis, falconistis et aliis nulla recipiantur per nostros quoscunque officiales et nuncios ratione, sed quod ipsi cives et incole ab ipsorum dacionibus sint soluti, liberi et exempti illa nostra necessitate tantummodo excepta et exoluta, quod dum ibidem in Radom constituti fuerimus, ipsi cives et incole eiusdem civitatis pro deducendis nostris utensilibus coquinalibus tres aut quatuor currus nobis et domine regine consorti nostre carissime, similiter dare tenebuntur ad civitatem sive ad locum proximum, in qua vel in quo stationem tunc facere nos contingat, iuxta consuetudinem tempore felicis recordacionis domini Kazimiri regis Polonie et predecessoris nostri observatam; si autem aliqua opportunitate emergenteb/ ipsi cives huiusmodi vectigalia, ducturas et equitaturas ratione requisicionis nostre dederint et assignaverint, ista ad solutionem debitam nostrarum pecuniarum et non aliter dare et assignare tenebuntur. Vobis igitur capitaneis, procuratoribus, officialibus et nunciis universis nostris firmis damus regalibus in mandatis, quatinus eosdem cives nostros circa hanc, quam ipsis concessimus, conservare debeatis libertatem, Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum. Actum in Opoczno

dominica die infra octavas beati Jacobi Aposto-
li, anno Domini millesimo quadringentesimo nono.
Presentibus ibidem validis strenuisque viris:
Jacobo de Konyeczpolyc^{1/} palatino Siradiensi,
Thomcone de Wanglestin^{2/} Sandomiriensi, Johan-
ne de Szczekoczin^{3/} Wisliciensis, Johanne Curo-
patwa^{4/} Zawychostiensi, castellanis, Petro Scha-
ffranyecz^{5/} succamerario Cracoviensi et Sbigneo
de Brzezye^{6/} marschalco curie nostre aliisque
plurimus fidedignis, nostris fidelibus dilectis.
Datum per manus venerabilis Nicolai^{7/}, preposi-
ti sancti Floriani ante Cracoviam Regni Polonie
vicecancelarii nobis sincere dilecti. Ad rela-
cionem eiusdem domini Nicolai, Regni Polonie
vicecancellarii.

a/ dziurka w pergaminie, b/ emergenti rpis.

- 1/ Jakub z Koniec-pola był wojewodą sierańskim
w l. 1394-1430. Fedorowicz, o.c., s. 170.
- 2/ Tomko z Węgleszyna był kasztelanem sandömier-
skim w r. 1408. Kod. dypl. małop. IV, s.114.
- 3/ Jan ze Szczekocin był kasztelanem wislickim
w l. 1409-11, a od 1410 Iubelskim. Fedoro-
wicz, o.c., s. 166 i 173.
- 4/ Jan Kuropatwa był kasztelanem zawichojskim
w l. 1412-1416. Kod. dypl. małop. IV, s. 140.
AGZ III, s. 162. Arch. Kom. Pr. 8, s. 137.
- 5/ Piotr Szafraniec z Pieskowej Skały był pod-
kómórzym krakowskim w l. 1406-30. Fedorowicz,
o.c., s. 50-1.
- 6/ Zbigniew z Brzezia, Włodzisławia lub Lancko-
rony był marszałkiem dworu królewskiego w l.
1399-1409, a w l. 1409-25 marszałkiem Króle-
stwa Polskiego. Fedorowicz, o.c., s. 234-5, 239.

7/ Mikołaj Trąba podkanclerzy Królestwa Polskie-
go w l. 1403-9, arcybiskup halicki w l. 1411-
12 oraz gnieźniński w l. 1412-22. Maurer,
Urzednicy kancelaryjni od czasów najdawniej-
szych, s. 20-23. Fedorowicz, o.c., s. 233.

9.

/3/ marca 1416 r.

Radom, 24 luty 1430 r.

Wojciech Jastrzębiec biskup krakowski zatwierdza wybudowanie i uposażenie kaplicy pod wezwaniem św. Krzyża koło kościoła parafialnego w Radomiu dokonane przez Dytka, mieszczanina radomskiego.

Or. Kraków, Archiwum Kapitulne, nr 272. Pergamin 35x19,8+5,2 cm, bardzo zniszczony z licznymi dziurami. Ozdobny inicjał wysokości 18 cm. Sznurek jedwabny koloru żółtego po jednej pieczęci. Na odwrociu streszczenia z XVII w. Na zakładce dopisano zatwierdzenie odpustów dokonane przez Wojciecha Jastrzębca arcybiskupa gnieźnieńskiego w 1430-r.

Druk: 1. J. Gacki, Nowy Radom i jego fara, s. 498-9 w tłumaczeniu polskim.

2. J. Wiśniewski, Dekanat radomski, s. 45-6 wg. -druku 1.

3. Kod. Kat. Krak. II, nr 576 wg or.

Uwaga: Dokument ten jest w zasadzie przedrukowany z Kodeksu Katedry Krakowskiej, gdyż ze względu na duże zniszczenie obecnie jest czytelny zaledwie w 50 %.

In nomine Domini amen. Ad rei memoriam sempiternam. Sollicitudini divina disponente clemencia deputati pastoralis, licet /immeriti/^a, ad ea votis libenter adhibemus congrui roboris firmitatem, per que cultus divinus /in ecclesiis/^a nobis creditis /feliciter/^a suscipit incrementa, proinde nos Albertus¹ Dei gracia epis-

opus Cracoviensis, Regni Polonie cancellarius, significamus, quibus expedit, universis tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, quomodo providus vir Ditko civis Radomiensis, zelo devocionis accensus, cupiens pro terrenis celestia et pro transitoriis mercari eterna, ob sue, progenitorum ac successorum suorum remedium animarum ad altare in capella muro per eundem Ditkonem constructa, penes ecclesiam parochialem ibidem in Radom ad laudem Omnipotentis Dei^b et specialiter in honorem sancte Crucis et beatissime Dei genitricis semperque virginis Marie dudum fundatum, duo macella in ipsa civitate Radom sita, de quibus tres marce et unum ortum in suburbio eiusdem civitatis, secundum a fossato in dextra manu de ipsa civitate in Skrzin eundem, de quo una sexagena eidem Ditkoni hactenus solvebantur, ad ipsum Ditkonem iure hereditario spectantes, de bona sui animi deliberacione suorumque super hoc sano fretus consilio /amicorum/^a, dedit, donavit, legavit et rationabiliter assignavit pro rectoris seu altariste predicti altaris sustentacione perpetuis temporibus duraturis, supplicavit nobis humiliter et attente, quatenus donacionem, legacionem et assignacionem /huiusmodi/^a ratas habentes atque gratas, duo macella et unum ortum predictos altari predicto sancte Crucis et beate Marie semper virginis adiungimus, ascribimus /et incorporavimus/^a per presentes, decernentes census de macellis et orto predictis per rectorem seu altaristam dicti altaris, qui pro tempore fuerit, percipien/dos, habendos^a, tendendos et ad usus suos beneplacitos convertendos. Quia vero beneficium datur propter officium, altarista quicumque fuerit pro tempore, ad legendum duas missas in qualibet septimana, unam videlicet feriis secundis pro defunctis et aliam feriis /sextis/^o de sancta

Cruce, si alias impedimentum legitimum non ob-
stiterit, in eodem altari per se vel per alium
sit astrictus, in quo eiusdem altariste /cons-
cienciam/^a presentibus oneramus. Preterea rec-
tor seu altarista prefati altaris in iam dicta
ecclesia parochiali et in processionibus omni-
bus cum rectore et vicariis ...^a superpilicia-
tus incedere tenebitur ipsamque ecclesiam, recto-
rem et ministros ipsius in iuribus ipsorum qui-
buslibet non debet penitus impedire. Volumus
/etiam/^a, quod prefatus Ditko vel sui successores
tres solummodo personas idoneas per nos vel nos-
tros successores de iamdicto altari vacaturo ipsi
...^a ferendo nobis vel nostris successoribus pre-
sentabit vel presentabunt et deinceps inperpe-
tuum ius /patronatus/^a et quevis eiusdem altaris
dispositio ad nos et nostros successores perti-
nebit. In cuius rei testimonium sigillum nostrum
presentibus est appensum. /Actum et datum/^a /ip-
so die/^o Carnisprivii anno Domini M^oCCCC^{mo} sede-
cimo. Presentibus honorabili et discretis viris:
domino Iohanne decano Kelciensi, Iohanne de No-
uacz/erkiew/^o et Petro de Gottartowa Wola ecclē-
siarum rectoribus ac aliis pluribus fidedignis.

Nos Albertus predictus Dei gracia pronunc
sancte Gneznensis ecclesie archiepiscopus et primas
ad petitionem dilecti nobis in Domino Nicolai
altariste altaris contenti in privilegio presen-
ti, ad prescriptas indulgencias adicientes, omni-
bus et singulis utriusque sexus christifidelibus,
quicumque candelas, lumina, ornatus, pallas et
alia tegumenta altaris pro ipso altari obtulerint
et quicumque presbiter missam quocienscumque cir-
ca predictum altare legerit, vel quecumque per-
sona spiritualis vel secularis coram dicto alta-
ri flexis genibus unum "Pater /noster/", Ave Ma-
ria" et "Credo" quocienscumque dixerit, contri-
tis et confessis, de misericordia Omnipotentis
Dei necnon beatorum Petri et Pauli apostolorum

auctoritate confisi, pro quolibet actu pietatis
suprascripto quadraginta dies de iniunctis ip-
sis penitenciis misericorditer in Domino rela-
xamus. Datum in Radom feria sexta ipso die beati
Mathie apostoli anno Domini millesimo quadrin-
gesimo trecesimo, nostro sigillo presentibus
subappenso.

a/ wyraz uzupełniony przez Fr. Piekosińskiego
b/ napisane tą samą ręką, c/ wyraz uzupełnio-
ny na podstawie druku l, d/ nieodczytane przez
Fr. Piekosińskiego.

1/ Wojciech Jastrzębiec kanclerz królowej Jadwi-
gi 1397, bp poznański 1399, kanclerz i bp
krakowski 1412, arcybiskup gnieźnieński 1423;
zm. 1436.

2/ Skrzywno, obecnie miasto w woj. kieleckim,
pow. Przysucha.

10.

Radom, 17 września 1418 r.

Piotr z Fałkowa sędzia i Zawisza z Oleśnicy podsędek ziemi sandomierskiej rozsądza spór między rajeami i pospółstwem miasta Radomia z jednej, a Mikołajem i Wojciechem młynarzami z drugiej strony o miary i pastwiska.

Or. nieznan

Kop. 1. Warszawa, AGAD, nr 3699. Transumpt króla Zygmunta z daty: Toruń, 29 marca 1520r.

2. Radom, Arch. Państw. Akta Kommissy wojow. sandomierskiego tyczące się przywilejów m. Radomia, nr 1.

Nos Petrus de Falcow iudex¹/ et Zauischius de Oleschnyca subiu² terre Sandomiriensis generales notum facimus omnibus et singulis tenore presencium, quibus expedit, tam presntibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, quomodo dum circumspecti viri consules civitatis Radomiensis, videlicet Valentinus, Petrus alias Zuszol, Martinus gener Fuzonis, Johannes alias Skowronek, ceperunt se pro quibusdam iniuriis eis ac toti communitati per Nicolaum et Albertum molendinatos^a de suburbio eiusdem civitatis Radom illatis ad dominos iudicio terrestri presidentes Radom, extunc domini auditis causis ex ambabus partibus predictis consulibus adiudicaverunt et per presentes adiudicamus, quod predicti molendinatos, quid recipiebant octo mensuras vulgariter myari ab octo choris alias szlod, hec debent et tenentur amodo solum recipere quatuor mensuras, quibus solent recipere siliginem, ab octo choris alias szlod, siout de iure pertinet

ad mensuras, ita tamen, quia isti superius predicti molendinatos et eorum successores legitimi debent tenere eviternis temporibus. Insuper eiam predictis consulibus ac eiam toti communitati adiudicavimus et per presentes adiudicamus quedam pascua, que currunt a magna piscina usque ad Nadolni mlin cum omnibus et singulis utilitatibus, prout ad eadem pascua pertinent ex antiquo, predictis vero molendinatoribus perpetuum silencium imponentes pro eisdem pascuis. In cuius rei evidenciam sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum et actum Radom in colloquio generali, quod celebratum ipso die sabbati proximo post festum Exaltacionis s. Crucis anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo, presentibus ibidem nobilibus: Clemente³/castellano Radomiensi, Dobeslao de Oleschnyca⁴/ castellan^o Woynycensi, Szasszin de Kyge⁵, Dobrogostio⁶/ capitaneo Radomiensi, Stanislao de Szborova⁷, Johanne de Conyn⁸/ heredibus et aliis quamplurimis.

a/ molendinatoribus rpis.

- 1/ Piotr z Fałkowa występuje w l. 1401-8 jako łowczy /Kód.Kat.Krak. II, s. 258; AGZ IX, s.19; w l. 1409-14 podsędek /Kod. Mp. IV, s. 149; Kod. Krak. II, s. 342-937; w l. ok. 1415-22 jako sędzia sandomierski.
- 2/ Zawisza z Ruszkowa alias z Oleśnicy występuje w l. 1407-14 jako wojski lubelski /Arch. Kom. Prawn. VIII, s. 108-215/; w l. 1417-31 jako podsędek sandomierski.
- 3/ Klemens z Mokrská, kaasztelan radomski w l. 1388-1419. /Arch. Kom. Prawn. VIII, s. 198/.
- 4/ Dobiesław z Oleśnicy, kaasztelan wojnicki w l. 1411-33/. Arch. Kom.Prawn.VIII, s.45-6/.

- 5/ Sašin z Kijów występuje w l. 1394-1420 /Kod. Mp. IV, s. 49; Arch. Kom. Prawn. VIII, s. 229/.
- 6/ Dobrogost Czarny z Wysókina, jako starosta radomski występuje w l. 1410-20. /Arch. Kom. Prawn. VIII, s. 105-229/.
- 7/ Zbożenna, wieś w obecnym pow. opoczyńskim; dziedzic Stanisław występuje w l. 1403-1418.
- 8/ Jan Boruta z Konina, w l. 1411-37 kuchmistrz królowej i podsędek sandomiński /Arch. Kom. Prawn. VIII, s. 257; Kod. Mp. IV, s. 148-306/.

11.

Radom, 19 czerwca 1420 r.

Rajcy miasta Radomia wydają udajacemu się do Lublina Maciejowi Radomierzy, mieszczaninowi radomskiemu, list dobrego urodzenia.

Or. Lublin, Arch. Państw. Pergamini: 20,5 x 10,5 + 2,8 cm. Na odwrociu ręką XVIII w.: N° 14 - to i daty. Na pasku perg. pieczęć odcisnięta w zielonym wosku: średnica 35 mm; w polu litera R, nad nią korona, napis otokowy zatarty.

Famosis viris, dominis consulibus, seabinis, advocat/o/ civitatis Lublin nos Nicolaus Gorka, /Woytek Sutor, Johannes Skowronek, Marczisz, consules civitatis Rad/omiensis/ complacenciam/ omnibus amicabilem. Prudentes domini, amici nostri carissimi, vobis omnibus et singulis publice recognoscimus/, per hec scripta plenius profitentes, quod providus vir Mathias Radomirza annos plurimos sue etatis sub commendabilibus honoris laudisoni titulis aput nostram mansionem commendabiliter deduxit, ymo hodiernis temporibus odorem bone fame laudabiliter magisterio quolibet obtinuit et post sui recessum copiose deliquit. Et nunc temporis a data presentium veniens personaliter coram nobis cum iuratis ac uno sacerdote et aliis quampluribus fidedignis est protestatus, qui tunc facti sunt, quod de bono ac legitimo patre, dicto nomine Boguslao Busz et matre, dicta Woyczecha, est ortus. Quam ob rem universos et singulos, tamquam amicos nostros singulares, hortamur regitantes, quatenus intuitu nostri famulatus predicto Mathie Radomirza favorosam ac promotivam benivolenciam dignemini ostensare sibi ius pollitum vestre

civitatis cum auxilio et consilio, pro condicio-
ne eius salubri amabiliter largientes, quod
erga vos et vestrum quemlibet sathagemus deser-
vire. In cuius rei testimonium et evidenciam
maiores sigillum nostre civitatis presentibus
decevimus subappendi. Datum Radom feria quarta
proxima post dominicam "Factus est etc." anno
Domini M^o CCCC^o XX.

12.

Radom, 23 maja 1422 r.

Mikołaj Zaklika dziedzic Syrokomli otrzy-
mawszy od mieszczan radomskich postaw sukna zo-
bowiązuje się nie pobierać od nich żadnych opłat
na wybudowanym przez siebie moście w Mszadli.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3446. Pergamin: 24,4 x
x 10,2 + 3,1 cm. Nacięcie po pasku od jed-
nej pieczęci. Na odwrociu noty i streszcze-
nia z XVI-XVIII w.

Kop. 1. Tamże, Acta Komisji Rządowej Spraw Wewnę-
trznych 2165 d, k. 97. Kopia papierowa z r.
1826 r. wg. oryginału.

2. Radom, Archiwum Państw. Akta Komisji
wojew. sandomierskiego tyoczące się przywi-
leją m. Radomia, nr 18 wg. kopii 1.

In nomine^a/ Domini amen. Cuncta perit
memoria factorum, nisi testibus veridicis et
scriptis fuerit publice// roborata^a. Proinde nos^a
Nicolaus Zaclika, heres de Syrocomplya¹/, recogno-
scimus universis, presentibus// et futuris^a,
presencium noticiam habituris, quod ex contractu
seu ex conductamine prudentum virorum, domi-
norum// consulum civitatis Radomiensis et concii-
vium ipsorum^b, pontem in Mszadli², nostra here-
ditate situavimus, fundavimus, construximus de-
bite cum totis attinenciis fundamentalibus, per
quem pontem ipsis consulibus et ipsorum coinco-
lis memorate civitatis Radomiensis sepissime
cum eorum mercanciis contingit equitare, a quo
tamen ponte predicti consules cum tota communita-
te eorum unum stamen panni nobis dederunt et
amodo vel amplius /prete/r^a dacionem pretaoti
panni nichil tenebuntur dare, propter quod ipsos
consules et ipsorum concives^b a quavis ser

/virtute^{a/}, solutione pontali predicti pontis
quittamus, absolvimus et liberamus per nos et
per nostros successores rite, grate, firmiter
hoc idem eternaliter et in ^{a/}o/vum^{a/} promitten-
tes duraturum. Harum, quibus in ^{b/}testimonium si-
gillum nostrum presentibus est ^{b/}appensum. Ac-
tum et datum^a in Radom sabbato proximo post
Ascensionem Domini anno Eiusdem millesimo qua-
dringentesimo vicesimo secundo, presentibus hys
testibus strenuis et nobilibus dominis: Derslao
de Strzałkow^{3/}, Kyelcio de Chrwathy^{4/}, Johanne
de Wolya^{5/} et aliis quampluribus fidedignis.

a/ Słabo czytelne z powodu plamy. b/ Nadpi-
sane tą samą ręką.

- 1/ Syrokomla, dziś Janowiec wieś na lewym brze-
gu Wisły, w obecnym pow. puławskim; Zaklika
dziedzic z Syrokomli skądinąd nieznany.
- 2/ Mszadła Stara i Nowa, wsie ok. 10 km od Ja-
nowca.
- 3/ Dziedzic Dersław z Strzałkowa występuje
w l. 1412-26. Arch. Kom. Pr. 8, s. 113. Kod.
dypl. małop. IV, s. 230.
- 4/ Dziedzic Kieloz z Klwat występuje w l. 1404
- 1422. S. Kuraś, "Zbiór dokumentów małopol-
skich, nr 253-352.
- 5/ Dziedzic Jan z Woli skądinąd nieznany.

13.

Iłża, 23 lipca 1423 r.

Wojciech biskup krakowski potwierdza za-
łożenie bractwa tkackiego w mieście Radomiu i
jego członkom udziela pod pewnymi warunkami 40
dni odpustu.

Or. nieznany

Kop. nieznana

Druk: 1. J. Gacki, Nowy Radom, s. 505-6 w tłuma-
- czeniu polskim.

2. J. Wiśniewski, Dekanat radomski, s. 46
-7, wg. druku 1.

Wojciech^{1/} z bożej łaski biskup krakowski,
wszystkim wiernym obecnym i potomnym, komu o tym
wiedzieć należy, czynimy wiadomo, że cech tkacki
/universitas textorum/ miasta Radomia powodowany
szczególną żarliwością o szerzenie chwały bożej
przez obrzędy i nabożeństwa chrześcijańskie w
kościółce parafialnym radomskim św. Jana Chrzci-
ciela i dla zbawienia swojego pragnąc modlitwa-
mi, jałmużnami i innymi uczynkami miłości pozys-
kać łaskę boską, utworzył między sobą duchowne-
go pobratymstwa chwalebny związek, który chce się
nazywać "Tkaczskie bractwo" i rządzić w taki
sposób: każdy brat co tydzień włoży po jednym de-
narze do będącej przy kolumnie skrzynki albo kar-
bony na to przeznaczonej; skrzynkę dwaj starsi
przez braci obrani w potrzebie otworzą, co wypad-
nie wezmą i klucze schowają. Za te pieniądze,
przez braci tkaczy lub przez innych pobożnych
złożone, światło lub wosk na świece i co należy
do odbywania nabożeństwa w kościele kupią, a co-
by nadto zostało, nie dzielić pod klątwą między
braci ku ich użytkowi, ale na reparację kościoła

świątogańskiego obrać będą. Wigilie i msze za grzechy za umarłych co suchedni w tymże kościele przy zbieraniu jałmużn i głośnym śpiewaniu z pobożnością wyprawiać, na których bracia tkacze i wszyscy do ich cechu przydzieleni po 50 "Ojczy nasz" i tyleż "Zdrowaś" odmówić pokornie z ofiarowaniem, na nich znajdować się i inne przy tym obowiązki miłości wypełniać mają. My więc aby w nich i innych wiernych taką żarliwość o chwałę i oześć boską utrzymać i powiększyć, zważywszy tę skłonność do nabożeństwa i roztrząsnawszy tak chwalebny zamiar, oraz dać im dowód ojcowskiej przychylności i zyskać uczestnictwo w ich bractwie i modlitwach, wszystko rzeczony w ogóle i w szczególności, pochwalając postanowiliśmy zatwierdzić, Aby zaś ustawa i obchody bractwa tem gorliwiej były spełniane i serca przybywających na nabożeństwo ku należytemu pobudzały się westchnieniom, równie tkacze, jako i wszyscy, którzy na ich obchodach znajdować się będą i ofiarami się do nich przyozyniać, tudzież jałmużnę w wosku lub gotowiznie złożą, albo w jakikolwiek sposób dadzą wspomnienie i bractwu tkackiemu, a obok tego przy prawdziwym żalu za grzechy ze skrucą wypowiadają się, uzyskają po 40 dni z zadanej im pokuty odpust, jaki ufni w miłosierdziu Wszechmogącego Boga i powadze jego apostołów św. Piotra i Pawła, niniejszym litośnie udzielamy przez świadectwo tego listu, przy którym pieczęć naszą zawieszono. Działo się i dane w naszym biskupim zamku Isisza² nazajutrz po św. Magdalenie r.p. 1423.

1/ Zob. nr 8 przyp. 1

2/ Iłża dziś miasto powiatowe w woj. kieleckim.

14.

Jedlna, 25 lutego 1432 r.

Władysław Jagiełło król polski uwalnia mieszczan radomskich od wszelkich opłat celnych na terenie całego Królestwa.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3473. Pergamin 28,2x 16,5 + 5,1 cm. Dość zniszczony, wytarty na zgięciach i pokryty rdzawymi plamami. Nacięcia po pasku od jednej pieczęci. Na odwrocie noty i streszczenia z XVIII i XIX w.

/Wladislaus/^a Dei gracia rex Polonie Lithuanieque princeps supremus et heres Russie etc. significamus tenore // /presencium/^a, quibus expedit universis, quomodo volentes civitatis nostre Radom condicionem facere meliorem, ut // tempore nostri felicis regiminis noverit se recepisse incrementa quodque cives et incole dicte civitatis eo fervencius // et diligencius in muro et fossatis reformare prediotam civitatem valeant et possint, omnes et singulos dicte civitatis cives et /incolas/^a, cuiuscumque condicionis existant, a solutionibus theoloneorum et dactis, quocumque per Regnum nostrum /pertransire/^a contingerit, cum mercanciis et rebus eorum quibuscumque ...^b/ nostre beneplacitum ...^b/ absolvimus et tenore presencium liberamus. /Quocirca/^a vobis capitaneis, tenutariis burgrabii/^a, woyewodis, procuratoribus, magistris civium, consulibus, theoloneatoribus nostrorum locorum, passuum, poncium, navigiorum viarumque custodibus et quibusvis aliis exactoribus et officialibus, presentibus requirendis, per/et/^a infra Regnum nostrum ubilibet constitutis, tenore presencium seriose committimus et mandamus habere volentes, quatinus prefatis civibus nos-

tris Radomiensibus durante huiusmodi libertatis nostre gratia, nulla theolonea exigere presumat, sed ipsos circa hanc nostram libertatem per nos ipsis datam et concessam ... liter^c conservantes cum ipsorum mercantiis et /rebus/^a quibuscumque libere, secure et sine quovis impedimento /et/^a arresto quociens ipsos per civitates et opida ac quevis alia loca Regni nostri transire contingerit, absque alicuius theolonei et dicit exactione permit/^{tatis}/^a et permitti faciatis gratie nostre sub optentu, alioquin si quis vestrum huiusmodi mandatum nostrum ausu temerario ...^d ipsum cum indignatione nostra gratiam ad restitutionem receptorum et dampnorum indeseutorum ...^e tamdiu premissa exequentes, donec per litteras nostras aliud ...^c sigillum nostrum presentibus appensum est testimonio litterarum. Datum in Yedlna ...^b in crastino beati Mathie Apostoli anno Domini millesimo quadringentesimo XXX secundo. Ad relacionem venerabilis Wladislai¹/ decañi Cracoviensis Regni Polonie vicecancellarii.

a/ plama na wyrazie, b/ plama na 4 cm, c/ plama na 8 literach, d/ plama na 2 cm, e/ plama na 6 cm.

1/ Władysław z Oporowa herbu Sulima, doktor dekretów od 1420 r., podkanclerzy Królestwa Polskiego w l. 1428-34, późniejszy biskup włocławski i arcybiskup gnieźnieński, piastujący oprócz tego szereg godności duchownych. Maurer, Urzędnicy kancelaryjni Władysława Jagiełły, s. 32-34, Fedorowicz, o.c., s. 233.

15.

Iłza, 7 marca 1432 r.

Jan Kretkowski kasztelan dobrzyński biorąc w dzierżawę Ziemię Radomską, składa przysięgę na wierność królowi Władysławowi i jego żonie Zofii.

Or. Warszawa, AGAD, nr 4848. Pergamin 26,8x10,4+3,3 cm. Nacięcie po pasku od jednej pieczęci. Na odwrocie noty i streszczenia z XVI i XVII w.

Ego Johannes Crethkowsky¹/ castellanus Dobrinensis recognosco tenore presencium, quibus expedit, universis, quod terram et civitatem Radomiensem, fortalioia ac villas^a/ ad ea spectancia a serenissimo principe domino Wladislao Dei gracia rege Polonie domino meo graciosissimo ex nuno recipio in tenutam, que omnia et singula prescripta promitto bona et sincera fide absque omni fraude et dolo regere et fideliter pro totali posse meo raformare serenitati sue aut, quod absit, post decessum ipsius inclite domine Zophie regine Polonie, aut illi vel illis, cui preceperint restituere viceversa absque recusacione aliquali. Censuque omnes dabo sioud per alios capitaneos est dare consuetum cum stacione ac melle, similiter ad quittaciones et mandata predicti domini regis dare aut ad thesaurum serenitatis sue reponere et assignare promitto sub fide et honore absque fraude et dolo predictis. Harum, quibus sigillum meum presentibus est appensum, testimonio litterarum, Datum in Iłza²/ feria proxima ante dominican Invocavit anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo secundo.

a/ villis or.

1/ Jan Kretkowski herbu Dołęga, kasztelan dobrzyński w l. 1430-33. Z. Lasocki, Dostojnicy i urzędnicy Ziemi Dobrzyńskiej w XIV i XV w., Miesięcznik Heraldyczny XIII, s. 40.

2/ Zob. nr 12 przyp.²

16.

Radom, 13 kwietnia 1436 r.

Zofia królowa polska nadaje szpitalowi radomskiemu i korzec maki owsianej tygodniowo, zwalnia od opłaty 4 gr rocznie należnych jej z ogrodów szpitalnych oraz pozwala na zakładanie jazów nad rzeką Mleczną.

Or. nieznaną.

Kop. nieznaną

Druk: J. Wiśniewski, Dekanat radomski, s. 19.

Sophia¹ Dei gratia regina Poloniae etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, quomodo viso laudabili et multum nobis accepto pietatis opere, scilicet quia hospitale sancti Spiritus extra muros civitatis nostrae Radomiensis in laudem Omnipotentis Dei per bonos incolas existit noviter situatum et locatum, unde novellae huiusmodi plantationi nostrum iuvamen pie praestare cupiendo pro subsidio pauperum in ibidem degentium, verum etiam pro usibus eiusdem hospitalis ac revelamine speciali haec infrascripta dedimus, contulimus damusque, conferimus praesentibus et largimur. Et primo unum coretum farinae siliginis ex molendino maiori circa piscinam ad praefatam Radomiensem tenutam^a pertinente de mensuris nos concernentibus singulis hebdomadis irregule assignandum statuendo hac consuetudine sicut etiam iuriscoerde ortis, pro iam dicta hospitalis locatione emptis et comparatis, quatuor grossos annuatim nobis assignare, quos tenore praesentium indulgemus. Item in flumine Mleczna² tantum, quantum praedicti se orti extendunt, hospitali praedicto utramque rippam assignamus prandendi ac pis-

candi plenam et omnimodam dedimus facultatem, quimmo senior saepedicti hospitalis obstaculum facere poterit in ibidem cum effectu, praemissarum^b/ tamen ad voluntatis nostrae beneplacitum vigore litterarum. Datum in Radom feria sexta infra octavam Paschae anno Domini millesimo quadringentesimo trigesimo sexto.

a/ temita druk, b/ praomissis druk.

1/ Zofia /Sonka/ 1405-1461, córka ks. Andrzeja Holszańskiego, czwarta żona Władysława Jagiełły. W. Dworzaczek, Genealogia, tabl. 13.

2/ Zob. nr 5 przyp. 3

17.

Kamień nad rzeką Czarną, 20 października 1439 r.

Bartosz z Gór, sędzia dworu rozstrzyga spór między mieszczaninami Radomia, Iłży i Opoczna, a mieszczaninami Lublina w sprawie wysokości cła pobieranego w Lublinie i nakazuje, aby pobierane ono było w wysokości 2 groszy od wozu.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3492. Pergamin: 28,5 x 17,3 + 4 cm. Nacięcia po pasku od 1 pieczęci. Na odwrociu streszczenia z XVI-XVIII w.

Kop. 1. Tamże, Akta Komisji rządowej spraw wewnętrznych, 2165 d.k. 99, kopia z 1826 r.

2. Radom, Arch. Państw., Akta Komisji woj. sandomierskiego tyoczące się przywilejów m. Radomia, nr 20 wg kopii 1.

Nos Bartossius de Gori¹/, tamquam iudex curie serenissimi principis domini Wladislai regis // Polonie etc. significamus tenore presentium noticiam // habituris, quomodo in presencia domini regis prefati nobis cum suis baronibus ad iudicia locatis et // signanter in causa inter providos et famosos cives Lublinenses ex una ac cives Radomienses, Oppocznenses, Iszlenenses et aliarum civitatum parte ex altera, super theoloneo^a/ Lublinensi et eius occasione vertente, ubi prefati cives Lublinenses a parte fassi sunt, quod per eos ex antiquo a /civibus/^b predictarum civitatum Radomiensis, Oppocznensis, Iszlenensis et aliarum theoloneum^a/ Lublinense ab equo per duos grossos exigebatur^a/ . Expost vero mandato dive memorie serenissimi regis Wladislai defuncti hoc idem theoloneum^a/ Lublinense ab equo per quatuor grossos dixerunt se levasse

et percipiisse cum effectu dumque fuissent requisiti, a/n^o super hac exactione quatuor grossorum aliquas haberent desuper litoras mandatorum, dixerunt se penitus nullas litteras habere. Propter quod nos decrevimus et iusto iudicio sentenciavimus, quod quemadmodum ex antiquo a prescriptis civibus per duos grossos theoloneum^a Lublinense exigebatur^a ab equo, ita et nunc ad tempora in eum successura exigi debet et levari. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premisorum de mandato eiusdem domini regis et suorum consiliariorum tunc presentium, videlicet: preclari principis domini Semouiti² ducis Mazouie neonon magnificorum dominorum Clementis de Strzelce³ Sandomiriensis, Senkonis de Senow⁴ Leopoliensis, castellanorum, Johannis de Oleschnioza⁵ Regni Polonie marschalci, Siluestri⁶ prepositi Sandomiriensis, Mageronis⁷ subpincerne Sandomiriensis et aliorum, tunc presentes litteras scribi sigilloque nostro iussimus communiri. Actum et datum in Camyen⁸ supra fluvium Czarna⁹ in loco venacionis regie. feria tertia in vigilia Undecem^a milia virginum anno Domini millesimo CCCC^o tricesimo nono.

a/ tak or. b/ brak or. c/ dziurka

- 1/ Bartosz Obulecz z Gór, wielkorządca krakowski w l. 1434-38, sędzia generalny Ziemi Krakowskięj w l. 1423-50. Fedorowicz, o.o., s. 60-148. Kod. dypl. małop. IV, s. 323-508.
- 2/ Ziemowit V /VI/ książę rawski, sochaczewski, gostyński 1389-1442. W. Dworzaczek, Genealogia, tabl. 4, Warszawa 1959 r.
- 3/ Klemens ze Strzelec Wątróbka był kasztelanem sandomierskim w l. 1438-40. Fedorowicz, o.o. s. 182.

- 4/ Sińko z Sienna Jan był kasztelanem lwowskim w l. 1439-48. K. Maleczyński, Urzędnicy grodzcy i ziemscy lwowscy w latach 1352-1783. Lwów 1938, s. 95.
- 5/ Jan Głowacz z Oleśnicy był marszałkiem Królestwa Polskiego w l. 1431-40. Dworzaczek, Genealogia, tabl. 107.
- 6/ Sylwester proboszcz sandomierski i spowiednik Władysława Jagiełły, występuje w r. 1429. Kod. Mog., s. 176.
- 7/ Krystyn Magier podczaszy sandomierski w l. 1431-43. Boniecki i Reiski, Herbarz polski, t. XVI, s. 247, Warszawa 1913.
- 8/ Nie zidentyfikowano.
- 9/ nie zidentyfikowano.

18.

Bodzentyn, 13 lipca 1441 r.

Zbigniew Oleśnicki biskup krakowski za-
twierdza nadanie 60 grzywien uczynione przez
Andrzeja z Zakrzowa na rzecz szpitala św. Ducha
położonego poza murami m. Radomia.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3495. Pergamin 39 x 25,34
+ 6 cm. Dwa otwory po sznurze od 1 pieczęci.
Na odwrociu streszczenie z XVII w.

Sbigneus¹/ Dei gracia episcopus Cracou-
uiensis ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis
cura regiminis, cui licet immeriti, divina pre-
sidemus // dispositione, nos sollicitat ad id et
inducit, ut ordinationibus, dispositionibus at-
que piis constitutionibus et desideriis salutem
animarum, cultum // quoque divinum conservanti-
bus et agentibus miserabiliumque personarum
sustentacionem concernentibus perpetua animamus
pietate. Proinde notum // facimus uniuersis et
singulis, quibus expedit, presentibus et futu-
ris, qualiter strenuus miles dominus Andreas
heres de Zakrzow², considerans, quod in hospi-
tali sancti Spiritus extra muros opidi Radom
non pauca languentium debiliu claudorum et
aliarum personarum miserabilium consistat multi-
tudo numerusque earum in dies excrescat, ita ut
proventus temporales, qui eidem hospitalis domo
applicati sunt pro sustentacione dictarum mise-
rabilium personarum, tenues et insufficientes
existant, commotus et intrinsecus, celo pietatis
accensus pro domo hospitalis prefata sexaginta
marcas mediorum grossorum monete et numeri Reg-
ni Polonie contulit et in manus honorabilis Ni-
colai tunc dicti hospitalis prepositi cum non-
nullis aliis subsidiis certarum rerum effectua-

liter assignavit ea condicione et respectu, ut
pro ipsis sexaginta marcis certi et perpetui
comparentur redditus, qui ipsarum personarum
miserabilium in dicto hospitali degencium ne-
cessitatibus possent deservire certum existi-
mans se eterni iudicis posse consequi pietatem
in celis si ea in eos usus esset, qui eius te-
nent formam et locum in terris utque in hospi-
tali prefato per prepositum aut eius ministros
in missarum solemnibus et aliis oracionibus pro
indulgentia suorum reatum et salute animarum
sue suorumque predecessorum et successorum spe-
cialis et sempiterna fieret memoria, ea vide-
licet, ut dicto domino Andrea agente in humanis
singulis septimanis feria quarta aut alio die
congruenti pro peccatis missa legatur. In qui-
buslibet vero quatuor temporibus anni novem lec-
cionum vigiliis cum missa defunctorum cantentur.
Ac eo rebus humanis exuto profata die missa de-
functorum singulis annis et septimanis et vi-
giliis similes novem leccionum cum missa defun-
ctorum cantentur in sue anime sui que filii domi-
ni Johannis³/ castellani Zarnouiensis remedium
singulare perpetuis in dicto hospitali peragan-
tur temporibus. Et cum pro pecuniis prefatis
per prefatum dominum Andream ad opus tam salu-
bre tamque meritorium assignatis certi proven-
tus perpetui pro hospitali prefato in villa
Rayecz⁴ iuxta eius desiderium sunt comparati
ac in sortem dicti hospitalis incorporati et
ascripti, affuit nobis pro parte dicti domini
Andree humiliter supplicatum, quatenus litte-
ris nostris presentes et futuros dicti hospi-
talis prepositos ad prefatas oraciones et mis-
sas onerarem, ut sic reliquum sue intencionis
desiderium sentiret esse expletum et perfectum.
Nos vero prefatum dominum Andream, ut ceteri
ad similia facta pietatis eo fervidius concit-
entur, de huiusmodi opere et intencione comen-
dantes suis votis et precibus benignitate per-

petuimus et assensimus presentibusque an-
 nimis et assentimus decernentes et omnibus die-
 bus hospitalis prepositis tam presenti, quam fu-
 turis committentes et mandantes, quatenus prefato
 domino Andrea superstite missam pro peccatis
 feriis quartis aut obstante legitimo impedimen-
 to alia competenti die singulis septi-
 manis legant, vigiliis vero novem leccionum cum
 defunctorum missa in quibuslibet quatuor tempori-
 bus singulis annis decantent. Eo vero ex hac vi-
 ta decedente eadem die missam defunctorum quibus-
 libet septimanis legant et in quatuor tempori-
 bus annis singulis novem leccionum vigiliis cum
 missa defunctorum decantent in prefato hospita-
 li perpetuis temporibus in anime prefati domi-
 ni Andrea Zakrzowsky sui que filii domini Johan-
 nis castellani Zarnoulensis, suorum progenito-
 rum et successorum remedium spirituale, ut ve-
 ro Christi fideles affectionis, devocionis pye-
 tatisque viscera ad prefatam domum hospitalis
 possint evidencius concurrere^a omnibus utrius-
 que sexus fidelibus, duntaxat vero contritis et
 confessis, qui prefatas missas vigiliisque au-
 diverint aut eis /in/ terfuerint^a aut pro sus-
 tentacione ipsarum personarum miserabilium in
 dicto hospitali habitancium pro quam fabricam
 /sic/, ornamentis et necessariis dicte domus ma-
 nus porrexerint adiutrices, de munificencia
 Omnipotentis Dei et sanctorum Petri et Pauli
 eius auctoritate confisi quadraginta dies indul-
 genciarum impartimur et de iniunctis eis peni-
 tenciis in Deo nostro misericorditer relaxamus.
 In cuius rei testimonium sigillum nostrum pre-
 sentibus est appensum. Datum in Bodanzin⁵/ip-
 so die sancte Margarethe virginis gloriose an-
 no Domini millesimo quadringentesimo quadrage-
 simo primo.

a/ dziurka w pergaminie

- 1/ Zbigniew Oleśnicki kardynał, biskup krakow-
ski w l. 1423-55.
- 2/ Andrzej Firlej z Zakrzowá lub Bejsco. Bońiecki,
Herbarz Polski V, s. 286. Warszawa 1902.
- 3/ Jan Firlej z Zakrzowa lub Bejsco, kasztelan
zarńowski w l. 1441-47. Fedorowicz, o.o., s.
188. Boniecki, l.o.
- 4/ Rajec Szlachecki, wieś w pow. radomskim
- 5/ Bodzentyn, obecnie miasto w pow. kieleckim.

19.

Buda, 15 aierpua 1442 r.

Wladyslaw król polski i węgierski bra-
ciom Mikołajowi i Wojciechowi zwanym Babnowie,
młynarzem radomskim, nadaje młyn nad rzeką Mlecz-
ną.

Or. nieznaný

Kop. Warszawa, AGAD, Metryka koronna t. 21, k.

55. Tytuł: Ratificacio molendini Radomien-
sis nobilium de Cazanow.

Reg. Matr. Sum. III, Suppl. nr 136.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei
memoriam. Cum eadem vota, que de mera seu re-
gali libertate ordinantur, per mobilitatem tem-
poris et defluxum eiusdem in oblivionem sepe
transferunt et mutantur, necessarium esse
dinoscitur, ut firmo karaktere litterali et tes-
timonio roborentur. Proinde nos Wladislaus Dei
gracia Vngarie, Polonie, Dalmacię, Croacie, Bur-
gauie, Rascie, Sclauonie rex etc. supremusque
princeps Lithwanie neonon terrarum Cracovie etc.
significamus etc., quomodo perpendentes magiste-
rium architectorum providorum Nicolai et Alberti,
fratrum germanorum, molendinatorum Radomiensium
dictorum Babnowye, quo magisterio et eorum arte
nobis ipsis circa molendina nostra, curiam et
pontes indesinenter complacuerunt et ut in pos-
terum prestancius valeant complacere, ipsis de
innata nobis benignitatis clemencia dedimus /et/^a
donamus molendinum, quod iacet declivius in flu-
vio Mleczna^{1/}, prout molendinum dictum Babnow
est situatum et per presentes damus, donamus et
largimur graciose temporibus eviternis et eorum

successoribus legitimis. Quod molendinum pre-
fati Nicolaus et Albertus et /ipsorum/^u legit-
tini successores tenebunt, possidebunt, utifru-
entur, vendent et commutabunt et ad usus suos
beneplacitos convertent, prout ipsis melius et
conveniencius videbitur expedire. De quo quidem
molendino prefati Nicolaus et Albertus et ipso-
rum successores nobis et successoribus nostris
duas mensuras dabunt perpetue in eumque pro ip-
sis vero terciam omnium emolumentorum reserva-
bunt. Item si, quod Deus avertat, ipsum molendi-
num per ignem, vel quemcumque alium modum destrui
et anichilari contigerit, extunc nos ad reedifi-
cacionem eiusdem molendini duos denarios et mo-
lendinatos tercium et ad comparanda omnia fer-
ramenta molendini nos duos denarios et mólendi-
natos tercium dare tenebuntur irrecuse. Ipsi
eciam molendinatos et ipsorum successores pro
pecuniis propriis tenebuntur lapides molares
comparare et expedire nosque pro eisdem lapidi-
bus ducturam dare omni negligencia procul mota.
Volumus eciam, ut predicti molendinatos in cu-
ria nostra domus Radomiensis rupturas, foramina,
gradus, valvas, hostia, fenestras, mensas, sca-
bella, et presertim tempore stacionum nostrarum,
reformabunt, que sunt leviora. Eciam nobis, aut
nostris successoribus de folusch bonorum pannor-
um civilis laboris duos denarios dicti molendi-
natos perpetue dabunt, ipsi vero tercio dena-
rio gaudere debebunt, de simplici autem folusch
pannorum villanorum, alias szamodrzali, nobis
medium et ipsis medium cedet temporibus eviternis
et in ewm. Damus insuper prefato Nicolao et Al-
berto ac ipsorum successoribus legitimis bori-
cam, que est inter ipsorum bona et fluvium, in-
cipiendo ab emissionem, wlgariter od vpustę, ag-
geris antiqui molendini ad antiquum fluvium, us-
que ad limitacionem graniciorum ville Janiszow^{2/}
ab una et ex alia parte a via antiqui molendini,
que ducit versus Janyszow usque ad silvam

diotam Copaczow^{3/} et eciam usque ad prefatas
 granicies Janischovienses, cum omnibus fructibus,
 utilitatibus, que sunt intra eandem limitationem
 et in posterum possent adaugeri, In cuius rei etc.
 presentibus his testibus: reverendissimo in Chri-
 sto patre domino Simone^{4/} episcopo Agriensi et
 magnificis dominis: Laurencio de Hederuara^{5/}
 palatino Vngarie, Fredborio de Conyeczpole^{6/}
 Sandomiriensi, Laurencio Zaramba de Calynowa^{7/}
 Siradiensi castellanis aliisque pluribus fidedi-
 gnis. Actum et datum Bude, ipso die Assumcionis
 Marie virginis anno Domini millesimo quadrin-
 gesimo secundo per manus magnificorum^a et
 strenuorum^b Joannis de Konyeczpole^{c/} Regni Po-
 lonie cancellarii et Petri de Szczekoczyni^{9/}
 vicecancelarii, nobis dilectorum.

Ad relacionem eiusdem magnifici domi-
 ni Joannis etc. cancellarii.

a/ brak rpis.

1/ Zob. Nr 5 przyp. 3

2/ Zob. Nr 5 przyp. 1

3/ Zob. Nr 5 przyp. 2

4/ Szymon Rozgonyi biskup egierski. J. Dąbrowski,
 Władysław I Jagiellończyk na Węgrzech /1440
 -1444/. Warszawa 1922.

5/ Wawrzynieo Hedervari. Tamże.

6/ Przedbor z Kōniecpora był kasztelanem sando-
 mierskim w l. 1443-60. Fedorowicz, o.o.,
 s. 183.

7/ Wawrzyniec Zarembe z Kalinowej był kasztela-
 nym siéradzkiem w l. 1431-51. Fedorowicz, o.o.,
 s. 185.

8/ Jan Taska z Konicpora był kanclerzem w l.
 1434-55. Maurer, Urzędnicy kancelaryjni

królów polskich, s. 11-12.

9/ Piotr Woda z Szekocin był podkanclerzem
 w l. 1438-53. Tamże, s. 23-25.

12 maja 1447 r.

Jan Bylina z Leszczyn oflejał kielecki na prośby Jana Mleczki wójta i imiennie wyszczególnionych rajeów radomskich widyując przywilej króla Kazimierza dla miasta Radomia z daty: Radom 1 stycznia 1364 r.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3511. Pergamin: 43,8 x 31,5 +2,8 cm, na zgięciach wytarty, dziurawy i pokryty rdzawymi plamami. Nacięcia po pasku od 1 pieczęci. Znak notarialny notariusza Jana syna Mikołaja z Iłży przedstawia gladiolus stojący na trzech gradusach, na których napis: Maria, Nicolaides. Na odwrocie streszczenia i noty od II poł. XV w.

//In^a nomine Domini amen//. Sub anno incarnationis Eiusdem millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo, indictione decima// sacrosancta Synodo et concilio Basiliensi durante, die Veneris duodecima mensis maii et in domo et salo superiori venerabilis viri domini Johannis de Zagorzioze¹/ decani Kyelozensis alias Radomiensis, in mei notarii publici subscripti testiumque infrascriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presencia. Universis et singulis presens transsumptum seu publicum instrumentum inspecturis nos Jo//hannes Bilina²/ de Leszczini rector ecclesie Parochialis in Antiqua Radom necnon officialis per reverendissimum in Christo patrem dominum et dominum Sbigneum Dei gracia sante ecclesie Crac/ouiensis/ episcopum in districtu Kelczensi alias Radomiensi specialiter deputatus, significamus, notificamus ac cupimus fore notum, quod nobis ad iura reddenda pro tribunali sedentibus personaliter constitutus prudens dominus Johannes Mleczko advocatus

Radomiensis una cum consulibus, tam nunc sedentibus, quam non sedentibus, videlicet Johanne Czechotha, Swyathoslao Sthrzampka, Stanislao Jordan, nunc sedentibus, Johanne Voythkonis, Gregorio Iayko et Nicolao Kapinossz tenentes suis in manibus quoddam privilegium serenissimi principis Kazimiri, olim felicis memorie regis Polonie ac terrarum Crac/ouio/, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyauie, Pomoranie Russieque domini et heredis, sanum, saluum et integrum, non rasum, non abolitum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte suspectum sed omni prorsus vicio et suspicionis nota carens, eius vero maiestatis sigillo in cordula sericea flavei coloris dependente sigillatum exposueruntque prefati Johannes Mleczko advocatus, Johannes etc. consules, ne dicto privilegio ad diversa loca et remota prosequi ...^b sunt ituri et nuncium seu procuratorem suum cum eo missuri iusque civitatis Radomiensis in eodem privilegio contentum prosecuturi. Et ne in via aliquid periculi contingerit in eodem, /petiverunt/^c idem privilegium sibi transsumi, transcribi et exemplari et in formam redegi publici documenti sigilloque nostro consignare eique per nos imponi auctoritatem iudiciariam et decretum ita, ut eidem transsumpto, tamquam originali privilegio, ubique loorum stetur et credatur, cuius quidem privilegii tenor: de verbo ad verbum sequitur et est talis:

Następuje dokument króla Kazimierza z daty 1 stycznia 1364 r.
Zob. niniejszy zbiór nr 3.

Cui quidem privilegio sigillum sparica figura de communi ab extra et intus cera zona vero sericea flavei coloris est appensum, in cuius sigilli medio ymago coronata regalis in sede maiestatis ad modum regis residens, in manu vero dextera sceptrum regale et in sinistra po-

mum tenens, super quo pomo crux erat, sub cuius ymaginis pedibus pro armis regalibus medietas loonis et aliam medietas aquile tergo ad tergum menti^a corona sculpta apparebat, duo autem angeli ex utraque parte imaginis eiusdem ...^b sive gortinam tenentes sculpti cernebantur. Titulus autem in circumforencie dicti sigillis litteris capitalibus sculptus premissa cruce erat talis: Kazimirus Dei gracia rex Polonie, Cracouio/, Sandomir/ie/, Siradio, Lanciole etc.

Quod quidem privilegium prescriptum per notarium publicum infrascriptum transcribi fecimus et transsumi ...¹ privilegio transsumto, transcripto et exemplato diligenter fecimus fieri collationem presentis transsumpti cum prescriptis litteris originalibus easque invenimus per omnia ...² nil additum, vel minutum fraudulenter aut maliciose. Et ob hoc prefatorum prudentum dominorum Johannis Mlecko advocati, Johannis Guechothe, Swyatoslaji Sztrampka, Stanislaji Jordan sedencium nunc, Johannis Voztkowyc, Gregorii Jayko et Nicolai Kapinosz, consulum Radomiensium, iustis petitionibus annuentes, /quoniam/ iusta petentibus assensus non est denegandus, decernimus et decrevimus per presentes, quat/enus/ huic transsumpto et transcripto ubique locorum tam in iudiciis, quam ...³ credatur ac fides omnimoda prorsus adhibeatur ac si prescripti privilegii originalis littere per omnia apparenti ipsumque transsumptum et transcriptum in fidem et testimonium omnium premissorum per Johannem Nicolaide Isza clericum Cracouiensis/ diocesis publicum imperiali auctoritate notarium infrascriptum scribi et subscribi mandavimus nostrique appensione sigilli iussimus communiri. Actum et datum anno, indicione, die, hora et loco, quibus supra, presentibus honorabilibus et discretis: Mathia preposito ecclesie s. Marie in Nova Radom Jacobo ...⁴ Radomien/si/, Jacobo de S ... /Ma/thia/ de Skarseschow plebanis Andrea et Mathia

...j/ ...eszkow, heredibus ac aliis quampluribus fidedignis testibus ad hoc vocatis specialiter et rogatis etc.

Z.N. Et ego Johannes Nicolai de Iszlzcha clericus Cracouiensis dyocesis, imperiali auctoritate publicus notarius, scribi procuravi per alium michi fidelem notarium^k.

a/ inicjał wysokości całego tekstu, b/ ok. 3 słowa wytarte na zgięciu, c/ zatarte słowo, lekcja niepewna, d/ tak or., e/ słowo nieczytelne z powodu plamy, f/ początek słowa wyblakły, g/ ok. 6 słów wytartych na zgięciu, h/ plamy, brak ok. 3 słów, i/ ok. 6 słów wytartych na zgięciu, j/ plama, k-k/ inną ręką.

1/Skądinąd nieznany.

2/ Jan Bylina z Leszczyn redaktor kościoła w Starym Radomiu występuje w r. 1447. Kod.dypl.małop.IV, s. 461-4.

Radom, 3 grudnia 1449 r.

Zbigniew Oleśnicki biskup krakowski udziela 100 dni odpustu członkom bractwa tkackiego w Radomiu oraz zatwierdza wszystkie odpusty dawniej nadane i te, które bractwo to w przyszłości uzyska.

Or. Sandomierz, Archiwum Kapitulne. Pergamin 29x23 cm. Nacięcia po pasku pergaminowym od 1 pieczęci. Na dolnym marginesie oraz pod zakładką dopisano zatwierdzenie tych odpustów udzielone ocohowi tkackiemu przez Jana biskupa krakowskiego 19 marca 1464 r.

Druk: 1. J. Gacki, Nowy Radom, s. 507-8, w tłumaczeniu na język polski.

2. J. Wiśniewski, Dekanat radomski, s. 47 w/g druku-1.

Fotografia: J. Wiśniewski, Diplomata regum Poloniae et privilegia cardinalium Polonorum, nr XIV, 1927 r.

//Sbigneus//¹/ miseracione divina tituli sancte Prisce sancte Romane ecclesie presbiter/ cardinalis et episcopus Cracoviensis ad perpetuam rei memoriam. Licet is, de cuius munere venit/, ut sibi a Christi fidelibus suis digne et laudabiliter solvatur de abundantia pietatis sue, quo merita/ supplicium excedit, et vota bene servientibus multo maiora tribuat, quam valeant promereri, unde volentes reddere Domino populum acceptabilem et fideles Christi ad complacendum, quasi quibusdam alloctivis muneribus et indulgentiarum remissionibus munerare et premiare, ut ex hinc roddantur divine gratie apciiores. Cupientes igitur, ut fraternitas fratrum sub titulo

textorum in civitate Radomiensi in suo statu atque religione devocionis recipiat augmentum hominesque utriusque sexus eidem ascripti ad quolibet pietatis misericordie et largicionis opera in ipsa fraternitate ex debito vel consuetudine introducta propensius invitentur, omnibus Christi fidelibus dicte fraternitatis quomodolibet ascriptis et in ea existentibus, qui missis, oracionibus, vigiliis, procesionibus interfuerint aut pro apparatis, libris, candelis et aliis quibusvis necessariis eiusdem fraternitatis elemosinas suas dederint vel manus quomodolibet porrexerint adiutrices, vero penitentibus contritis et cofessis de misericordia Omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, centum dies indulgentiarum impartimur et de iniunctis eis penitenciis misericorditer in Domino relaxamus. Insuper omnes indulgentias ab olim clare memorie archiepiscopis vel episcopis quarumcumque ecclesiarum et diocesum, eidem fraternitati factas et in futurum faciendas, ratificamus, gratificamus et approbamus ipsasque ratas et gratas habere /vo/lumus^a per presentes. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in Radom die tercia decembris anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo nono.

a/ dwie pierwsze litery zamazane

1/ Zob. nr 17 przyp.¹

Radom, 8 grudnia 1449 r.

Grot dzierżawca kazimierski zapoznawszy się z przywilejami m. Radomia zrzeka się pobierania ceł od mieszczan radomskich przejeżdżających do Lublina i na Ruś.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3522. Pergamin 27,5x14,4+3,3. Nacięcia po pasku od jednej pieczęci. Na odrociu streszczenia i noty z XVI-XVII w.

Kop. 1. Tamże, Akta Komisji rządowej spraw wewnętrznych 2165d, k.91, kopia z 1826 r.

2. Radom, Arch. Państw. Akta Komisji woj. sandomierskiego, tyczące się przywilejów m. Radomia nr 12 w/g kopii 1.

Nos Groth^{1/} tenutarius Cazimiriensis significamus tenore presencium universis et singulis, quibus expedit // presentem litteram inspecturis, quomodo tunc temporis serenissimus princeps dominus et dominus Kazimirus // Dei gracia rex Polonie in Radom extitit, videlicet feria quinta proxima ipso die sanote // Barbare, conspeximus litteras et munimenta regalia sigillo cum appenso, que obtinuerunt et habent cives Radomienses ab antiquo super theoloneum civitatis/^a Cazimirz, quod ab eodem sunt liberi et exempti ibidem in Cazimirz, propter quod ...^b visis et conspectis eorum munimentis prout supra ipsos ab eodem absolvimus et liberamus, pro quo theoloneo ipsos solebamus inquietare et perturbare. Et ab ipsis a data presencium nunquam promittimus predictum theoloneum per amplius exigere tocians quociens ipsos contingerit eorum cum mercancolis et bonis equitare per Cazimirz in Lublin et Ruchiam eundo et redeundo. In cuius rei tes-

timentum etc. sigillum nostrum presentibus est appensum presentibus hys dominis magnificis et strenuis: Hincza de Rogow² castellano Rosperiensis et vicethezaurario Regni Polonie et capitaneo Radomiensi et Johanne de Schenno^{3/} et Andrea de Goszykow^{4/} et aliis quampluribus circa premissa constitutis. Datum in Radom, feria quinta proxima ipso die sanote Barbare virginis gloriose anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo nono.

a/ dziurka or., b/ 2 słowa nieczytelne z powodu dziury i wytarcia na zgięciu.

- 1/ Grot z Ostrowa herbu Rawicz, starosta kazimierski i podkomórzy lubelski w poł. XV w. PSB IX, s. 14-15.
- 2/ Hincza z Rogowa był kasztelanem rozpierskim w l. 1443-53, podskarbm Królestwa w l. 1448-60, starostą radomskim w l. 1442-49. Fedorowicz, o.c. s. 181-237.
- 3/ Jan z Sienna h. Dębno, podkomorzy przemyski i starosta sandomierski w l. 1439-48. Dworzaczek, Genealogia, tabl. 107.
- 4/ Andrzej z Gościkowa pisarz skarbu koronnego w l. 1426-30, starosta radomski w l. 1438-9. Fedorowicz, o.c., s. 219, 239.

23.

Sandomierz, 3 stycznia 1450 r.

Kazimierz Jagiellończyk na prośby swej matki królowej Zofii zakazuje kupcom jadącym z Rusi omijać Radom; kupców radomskich udających się do Wielkopolski i Wrocławia uwalnia od oła w Opocznie. Kupcy zaś z Wielkopolski i Wrocławia mają jechać przez Radom.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3523. Pergamin: 36,4 x 19,5 + 6,1 cm, po prawej stronie na zgięciu duża dziura. Nacięcia po pasku od jednej pieczęci. Na odwrociu streszczenia i noty z XVI-XVIII w.

Kop. 1. Tamże, Akta Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych 2165 d, k. 92-92 v., kopia z 1826 r.

2. Radom, Arch. Państw. Akta Komisji woj. sandomierskiego dotyczące się przywilejów m. Radomia nr 14, w/g kopii 1.

Kazimirus Dei gracia rex Polonie ac magnus dux Lithwanie, Russie etc. significamus tenore presecium universis, quibus expedit//, quomodo serenissima princeps domina Zophia regina Polonie, genitrix nostra carissima, in nostra ac nostrorum consiliari//orum cinstituta presencia nostram petivit maiestatem, quatenus ipsam in eodem iure quemadmodum serenissimus princeps// dive memorie dominus genitor noster carissimus eam remansit et morte reliquit, conservare et remanere dignaremur, videlicet quod omnes et singuli mercatores, institores et vectores cum universis mercanciis, bobus, ceris, pellibus, bonis et rebus quibuscumque de terris Russie seu Belz aut de Hrubeschow, Crasznysta/w/a, Lublin, Kazimirz non alia strata seu via,

nisi per civitatem Radomiensem transire et pergere debent iuxta consuetudinem /et/a diuturnitatem diu tentam. Et ulterius mercatores, institores, vectores et alii quivis incole Radomenses versus terras /Mai/oris^a Polonie proficiscentes per opidum nostrum Inowloz pergant et tunc iuxta antiquam consuetudinem eodem transitu a /solucone/a theolonei Opoczensis sint liberi; Wratislaviam vero transeuntes per opidum Opoczno ire ac pergere debent et eco/ntra de Maiori/a Polonia ac Wratislavia per Radom proficiscantur. Nos itaque consensu ac consilio nostrorum consiliariorum ad hoc as/signatorum volente/s^a ipsam dominam genitricem nostram in talibus reddere exauditam ipsam in eo iure, in quo ipsam memoratus g/enitor noster/a carissimus morte reliquit, remanemus et conservare volumus ad dies vite sue extremos. Unde vobis omnibus /pallatini/s^a, capitaneis, tenutariis, burgrabiis, procuratoribus, woyewodis, magistris civium, consulibus civitatum et opidor/um pon/cium^a navigiorumve custodibus et ipsorum vicesgerentibus ubilibet in Regno nostro constitutis nostris fidelibus dilectis mand/amus/a strictissime precipientes, quatenus prefatos mercatores, institores, vectores et alios quosvis emptores cum ipsorum mercibus, bobus, ceris, pannis, bonis et rebus quibuscumque per loca et vias antiquas et consuetas superius descriptas pergentes ac proficiscentes secure ac sine quovis impedimento et aresto tocians, quocions opus fuerit et necesse, permittatis et permitti faciatis, secus gracie nostre sub obtentu facere non ausuri. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum et data /sic/ Sandomirie die sabbato proximo post festum Circumcisionis Domini anno eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo. Presentibus perlectis iubemus restitui exhibentibus.

Relacj^o magnifici Petri de Szeko-
cziny¹/ Regni Polonie viceoancellarii.

a/ dziura w pergaminie
1/ Zob. nr 18 przyp. 9

24.

Sandomierz, 5 stycznia 1450 r.

Kazimierz Jagiellończyk na prośby swej matki królowej Zofii nakazuje kupcom jadącym z Rusi do Wielkopolski i Wrocławia przejeżdżać przez Hrubieszów, Krasnastaw, Lublin, Kazimierz, Solec i Radom. Kupcom lubelskim udającym się do Wielkopolski nakazuje jechać przez Przytyk i Inowłódź, a do Wrocławia przez Opoczno.

Or. .nieznany

Kop. Warszawa, AGAD, Metryka koronna, ks. 10,
s. 52-3,

Druk: Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti, Warszawa 1914, nr 93, s.77.

Kazimirus Dei gracia rex Polonie ac magnus dux Lithwanie etc. /significamus/^a tenore presencium universis, quibus expedit, quomodo in nostra ac prelatorum et /baronum/^a nostrorum constituta presenciam serenissima princeps domina regina, genitrix /nostra/^a carissima, nostram maiestatem petivit cum instancia, ut ipsam in eo /constantissimo/^a iure, in quo ipsam serenissimus princeps dominus Wladislaus dive et /felicissime/^a memorie, morte reliquit, remanere et conservare dignaremur, videlicet, ut omnes et singuli mercatores, institores et vectores cum ipsorum /mercibus/^a, rebus et bonis quibuscumque de terris Russie seu Belzensi per /civitates/^a et oppida Hrubyeschow, Crasznystaw, Lublin, Kazimiriam, /.../^b per civitatem ipsius Radomiensem stratis antiquis et consuetis ad /terras/^a Maioris Polonie ac Wratislaviam pergerent et ambularent. In /quibus iuribus/^a ipsam genitricem nostram remanemus ac ad tempora vite ipsius extrema /volumus/^a huiusmodi transitum per civitates, oppida

ac stratas superius descriptas /reservare/^o.
 Volumus etiam, ut cives nostri Lublinenses et
 ipsorum mercatores, institores /et ve/ctores^a
 cum ipsorum mercancis, pannis, bobus, ceris,
 pellibus et /aliis rebus ac/^o bonis quibuscumque
 memoratis stratis seu viis usque per civitatem
 Radomiensem proficiantur, de Radom vero ver-
 sus terras Maioris Polonie per Przithk et Ino-
 wloz, Wratislaviam autem per opidum Opoczno
 iter continuando, /scilicet/ⁿ eundo et redeundo,
 transire debebunt. Unde vobis omnibus et singu-
 lis /capitaneis/^a, tenutariis, burgrabiis, pro-
 consulibus, woyewodis, magistris civium, consuli-
 bus civitatum et opidorum, theoloneatoribus, pa-
 sam navigiorumve custodibus presentibus requi-
 rendis, nostris fidelibus dilectis, mandamus
 strictissime precipientes, quatinus pretaotos
 cives nostros Lublinenses et ipsorum mercatores
 diotis stratis ire et redire sine quovis inpe-
 dimento et aresto permittatis secure et permitti
 faciatis tocicis, quociens opus fuerit et neces-
 se. Datum Sandomirie feria /seunda in/^a vigilia
 Epiphanie Domini anno eiusdem etc. quinquagesi-
 mo.

Ad relacionem magnifici Johannis de
 Coneydzpole¹ Regni Polonie cancel-
 larii.

 a/ Słabo czytelne wskutek zamknięcia, b/ nie-
 czytelne i słowo, c/ dziura w rpisie.

1/ Zob. nr 18 przyp.⁸

25.

Lublin, 27 czerwca 1450 r.

Kazimierz król Polski postanawia, aby
 wojski lubelski nie pobierał od mieszczan radom-
 skich oia wyższego, jak od dużego wozu po 3 gro-
 sze, 5d małego po półgroszku, a od wołu po trze-
 ciaku.

Or. Warszawa, AGAD, nr 3527. Pergamin: 37x20+8,2
 cm. Nacięcia po sznurze od jednej pieczęci.
 Na odwrociu streszczenia i noty z XVI-XVIIIw.

Kop. 1. Tamże, Akta Komisji Rządowej Spraw Wew-
 nętrznych 2165 d, k. 100, kopia z 1826 r.

2. Radom, Arch. Państw., Akta Komisji woj.
 sandomierskiego, tyżące się przywilejów
 m. Radomia, nr 21 w/g kopii 1.

^a In nomine Domini amen ^b. Ad perpetuam rei
 memoriam. Nos Kazimirus Dei gracia rex Polonie
 necon terrarum // Cracovie, Sandomirie, Siradie,
 Lancicie, Cuyawie ac magnus dux Lythwanie, Pome-
 ranie Russieque dominus et heres etc. significam
 mus tenore presencium, quibus expedit, universis//
 presentibus et futuris, presencium noticiam ha-
 bituris, quomodo coram nostra maiestate et cer-
 tis nostri ac Regni nostri consiliariis in loco
 date presencium constituti presenciam// providi
 consules civitatis Radom expositione sua de-
 duxereunt, qualiter tribunus Lublinesis raccio-
 ne tribunatus a quolibet curru de civitate
 Radom per tres grossos et a quolibet bove per
 medium grossum indebite et inconsuete exigerit
 et perinde eos non immediocriter gravaret et
 dampnificaret. Et nos, tam ipsi tribuno, quam
 etiam eisdem consulibus et civibus Radomien-
 sibus volentes in eo iusticiam ministrare
 expeditam pro cause evidenciam moliori,

vocavimus ad nostri presenciam consules Lublinenses et medio ipsorum iuramento ipsis profiteri mandavimus omnem in eo rei veritatem, qui sub iuramento eorum recognoverunt in hunc modum, quod a quolibet curru magno onerato et desuper ligato alias zavyanzanego per tres grossos et a minoribus ac levioribus curribus per medium grossum et a quolibet bove per unum ternarium per cives Radomienses in Lublin pro tribuno Lublinensi solvi semper fuit conuetudo. Et nos cum consiliariis prefatis audita ipsorum consulum Lublinensium recognitione huiusmodi pronunciamus et decrevimus pronunciamusque et decernimus imposterum et temporibus perpetuis observandum et tenendum, quod iuxta recognitionem prefatam a quolibet magno curru onerato et desuper ligato, qui quatuor, quinque, sex, aut pluribus equis vehitur, per tres grossos et a quolibet minori ac leviori curru videlicet tribus et infra equis in eodem existentibus, per medium grossum et a quolibet bove per unum ternarium pro tribuno Lublinensi cives Radomienses in Lublin solvere teneantur et ad ampliora per tribunal Lublinensem astringi non debent. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio litterarum. Actum in Lublin sabbato post festum sancti Johannis Baptiste proximo anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo, presentibus ibidem magnificis et generosis: Johanne de Czyszow¹/ castellano et capitaneo Cracoviensi, Petro de Cwrow²/ castellano Sandeczensi, Hynozia de Rogow³/ Regni Polonie vicethezaurario, Johanne de Szczekoczini⁴/ dapifero Sandomiriensi et capitaneo Lublinensi, Dobkone de Szczekoczini⁵/ subdapifero Sandomiriensi et aliis fidedignis circa premissa. Datum per manus magnificorum Johannis de Conyeczpolye⁶/ cancellarii et Petri de Szczekoczini⁷/ vicecancellarii Regni nostri prefati, sincere nobis dilectorum.

2146

Ad relacionem eiusdem magnifici Petri de Szczekoczini R/ogni/ P/olonia/vicecancellarii.

-
- 1/ Jan z Czyżowa był kasztelanem krakowskim w l. 1438-58, starostą krakowskim w l. 1440-57, namiestnikiem Królestwa w l. 1439-48. Fedorowicz, o.c., s. 16-250.
 - 2/ Piotr z Kurowa był kasztelanem sądeckim w l. 1440-59. Fedorowicz, o.c., s. 42.
 - 3/ Zob. nr 21 przyp.²
 - 4/ Jan ze Szczekocin był stolnikiem sandomierskim i starostą lubelskim w l. 1447-50. Fedorowicz, o.c., s. 203-213.
 - 5/ Dobek ze Szczekocin był podstolim sandomierskim w l. 1446-49, stolnikiem sandomierskim w l. 1459-62. Fedorowicz, o.c., s. 203-206.
 - 6/ Zob. nr 18 przyp.⁸
 - 7/ Zob. nr 18 przyp.⁹

— 2 —
voco
nens
teri
sub
quod
lige
mimo
sum
civo
nens
cons
Lubl
vimu
nimu
vand
pref
per
ribu
libe
et i
gros
pro
lin
Lubl
sigi
tera
sano
lesi
bus
Czys
Petr
de R
ne d
capi
subd
circ
Joha
de S
pref

E r r a t a

Strona	Wiersz	Jest	Powinno być
4	15 od góry	Pemeranieque	Pemeranieque
5	15 " "	Et	est
7	12 " "	pers	pars
8	6 " "	tracentesimo	trecentesimo
10	29 " "	panum alias	panum alias
10	29 " "	naccolorum	naccolorum
14	32 " "	dr	de
16	5 od dołu	et melendino	et a melendino
24	6 " "	quibuscunque	quibuscunque
25	13 " "	et	etc
32	6 " "	qued	quod
35	2 " "	Radomirza	Redemirza
35	4 " "	regitantes	regitantes
38	2 od góry	rate liberamus	rate libetamus
38	3 " "	rite	rate
42	4 " "	datem	datam
43	3 od dołu	deminican	dominican
43	15 " "	rafermare	reformare
47	15 " "	po slowie racium wstawic	quibus expedit, univ ^{er} sia et futuris, presenciam
50	6 " "	cele	zele
50	18 " "	univ ^{er} sis	univ ^{er} sis
52	1 od góry	assensimus	assentimus
54	8 od dołu	ipsis	ipsi
58	6 " "	sante	sancte
58	9 " "	Parochialis	parochialis
59	13 " "	pr-	pri-
60	3 od góry	alian	alia
60	7 " "	sigillis	sigilli
60	7 od dołu	mendavimus	mandavimus
65	2 od góry	hy	hys
66	11 od dołu	einstituta	constituta
68	1 " "	nr 18	nr 19
71	1 " "	melieri	melieri
71	9 " "	racio-	racio-
73	1 " "	nr 18	nr 19
	2 " "	nr 18	nr 19
	9 " "	nr 21	nr 22

